

EUROBAROMETER 68

DE PUBLIEKE OPINIE IN DE EUROPESE UNIE

Najaar 2007

NATIONAAL RAPPORT

BELGIE

INLEIDING	4
I. HET KLIMAAT VAN DE PUBLIEKE OPINIE IN BELGIË	5
<u>1. Persoonlijke situatie en sociaal-economische context.....</u>	<u>5</u>
1.1. Leven in het algemeen	5
1.2. Belangrijkste problemen van België, nationale situatie van de werkgelegenheid en de economie	5
1.3. Situatie van de Europese economie.....	9
<u>2. Evolutie tijdens het komende jaar .....</u>	<u>11</u>
2.1. Leven in het algemeen, financiën van het gezin en professionele situatie	11
2.2. Algemene situatie van het land, economie en arbeidsmarkt.....	13
2.3. Algemene situatie in de Europese Unie	14
II. PLAATS VAN BELGIË IN DE EUROPESE UNIE.....	15
<u>1. Deelname aan het politieke leven .....</u>	<u>15</u>
1.1. Frequentie van de politieke discussies.....	15
1.2. « Betrokkenheid » bij de Europese aangelegenheden	16
<u>2. Steun ten opzichte van de instellingen .....</u>	<u>17</u>
2.1. Werking van de democratie in België en in de Europese Unie	17
2.2. Vertrouwen in de nationale en Europese politieke instellingen.....	17
<u>3. Gehechtheid aan de Europese Unie .....</u>	<u>19</u>
3.1. Voordelen van het lidmaatschap van de Europese Unie	19
3.2. Taken van de Europese Unie in België	20
<u>4. Verdeling van de bevoegdheden .....</u>	<u>23</u>
4.1. Domeinen die binnen de Europese Unie zouden moeten worden geregeld.....	23
4.2. Domeinen die vallen onder de bevoegdheid van de Belgische regering	24
III. BEELD EN KENNIS VAN DE EUROPESE UNIE.....	25
<u>1. Beeld van de Europese Unie .....</u>	<u>25</u>
1.1. Beeld.....	25
1.2. Gehechtheid	26
<u>2. Reële kennis van de Europese Unie.....</u>	<u>27</u>
2.1. Inzicht in de werking van de Europese Unie	27

2.2.	Bekendheid van de Europese instellingen	28
3. Informatiebronnen over de Europese Unie.....		29
3.1.	Behandeling van de Europese actualiteit	29
3.2.	Vertrouwen in de media	32
1. Verwachtingen en definiëring van de prioriteiten		34
1.1.	Een Europa met twee snelheden?	34
1.2.	Optimisme of pessimisme over de toekomst van de Europese Unie.....	34
1.3.	Domeinen waarin de Europese instellingen hun actie zouden moeten versterken	35
2. Steun ten opzichte van de Europese beleidsvoering		37
2.1.	Gemeenschappelijk immigratiebeleid.....	37
2.2.	Gemeenschappelijk buitenlands beleid	39
2.3.	Gemeenschappelijk veiligheids- en defensiebeleid	41
V. CONCLUSIE		42
BIJLAGEN		44
1. Technische specificaties		44
2. Vragenlijst		47

Inleiding

De Standaard Eurobarometer 68 vond in België plaats tussen 25 september en 21 oktober 2007, op het ogenblik dat de onderhandelingen met het oog op de vorming van de nieuwe Belgische regering vastliepen, en het land in een politieke crisis wegzakte. Op het Europese niveau vormde het slotakkoord van de regeringsleiders van de 27 lidstaten over het hervormingsverdrag van 19 oktober één van de sleutelmomenten van de actualiteit van die periode. Op de internationale scène zorgt de stijging van de olieprijs voor steeds grotere ongerustheid.

Zoals alle enquêtes van de Standaard Eurobarometer wordt ook deze enquête ingeleid door een reeks vragen die peilen naar het tevredenheidsgevoel en de verwachtingen van de burgers ten opzichte van hun persoonlijke situatie en in de sociaal-economische context waarin ze evolueren. De balansen en voorspellingen die door de Belgische burgers worden geformuleerd als antwoord op die vragen, worden geanalyseerd in het eerste hoofdstuk van dit rapport.

Het tweede hoofdstuk is gewijd aan de houding van de Belgische burgers ten overstaan van het beleid in hun land en in de Europese Unie: zijn ze geïnteresseerd in de politiek? Zijn ze tevreden over de werking van de democratie in hun land en in de Europese Unie? Hebben ze vertrouwen in hun politieke instellingen en in die van de Europese Unie? Nadat ze op die vragen hebben geantwoord, wordt naar de mening van de Belgische burgers gevraagd over de taken van de Europese Unie in hun land en over de, in hun ogen, optimale verdeling van bevoegdheden tussen hun regering en de Europese Unie.

Het derde hoofdstuk handelt over het beeld dat de meeste Belgen hebben van de Europese Unie en over de kennis inzake de Europese aangelegenheden van de bevolking. Daarbij wordt dieper ingegaan op de rol die de Belgische media spelen bij de verspreiding van informatie over de Europese aangelegenheden.

Tot slot, ter afsluiting van de enquête, wordt aan de Belgen gevraagd om een aantal domeinen te identificeren waarin de Europese Unie haar actie zou moeten versterken.

De vier hoofdstukken van dit rapport hebben de volgende titels:

- I. Het klimaat van de publieke opinie in België,
- II. Plaats van België in de Europese Unie,
- III. Beeld en kennis van de Europese Unie, en
- IV. Evolutie van de opbouw van de Europese Unie.

De lezer kan de volledige tekst van de vragenlijst van de enquête als bijlage raadplegen, alsook een nota met de technische specificaties daarvan.

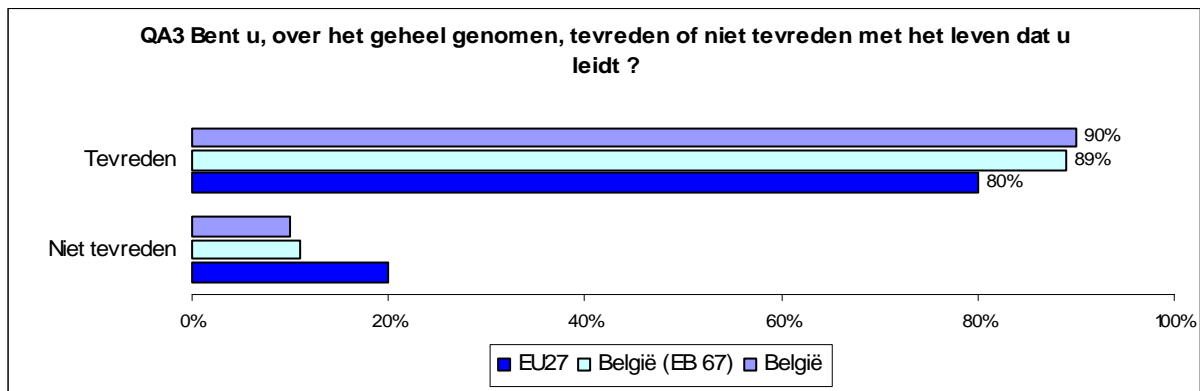
Bij de analyse van de resultaten die opgetekend werden in België wordt verwezen naar de Europese gemiddelden, maar ook naar de vroegere nationale resultaten, om te wijzen op de evoluties van de opinie. De resultaten van het najaar 2007 worden meestal vergeleken met die van de zomer 2007 (Standaard Eurobarometer 67) of van het najaar 2006 (Standaard Eurobarometer 66). De sociaal-demografische gegevens worden alleen vermeld wanneer die relevant zijn.

I. HET KLIMAAT VAN DE PUBLIEKE OPINIE IN BELGIË

1. Persoonlijke situatie en sociaal-economische context

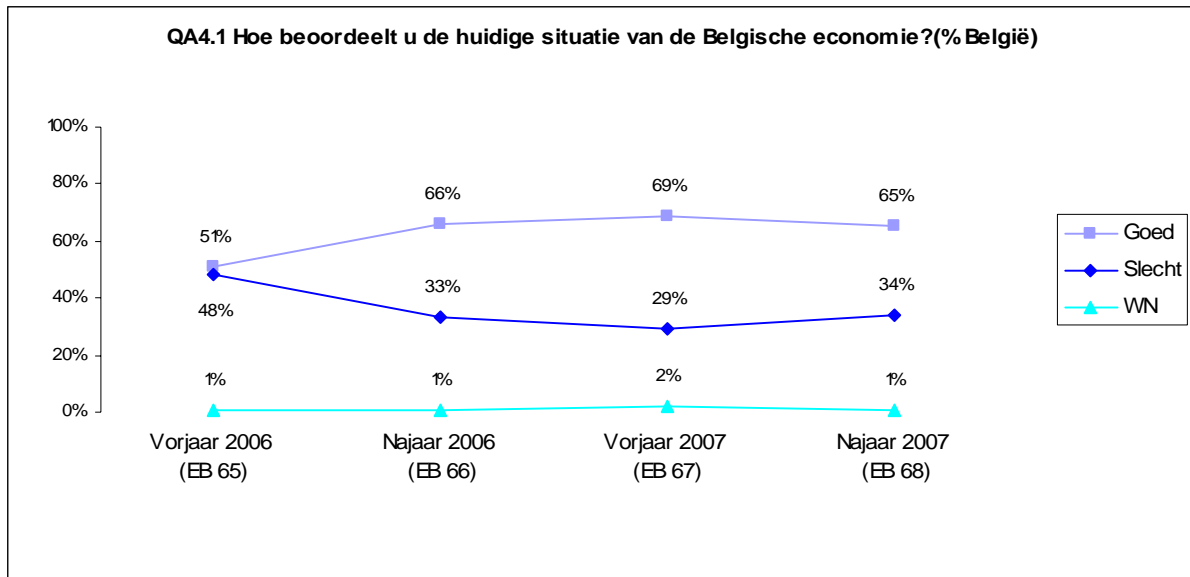
1.1. Leven in het algemeen

In het najaar 2007 voelen de Belgen zich, over het algemeen, tevreden over het leven dat ze leiden (90%). Die tendens sluit aan bij de logica van de resultaten die daaromtrent in België werden opgetekend tijdens de voorgaande enquêtes van de Standaard Eurobarometer, meer bepaald de enquête 67 waarbij dat gevoel wordt aangegeven door 89% van de Belgen. Vanuit sociaal-demografisch oogpunt bevinden de Belgische burgers die het meest tevreden zijn over hun huidig leven zich in de leeftijdscategorie van 15 tot 39 jaar (93-94%), die een hoge opleiding hebben genoten (92%) en in Vlaanderen wonen (93%).

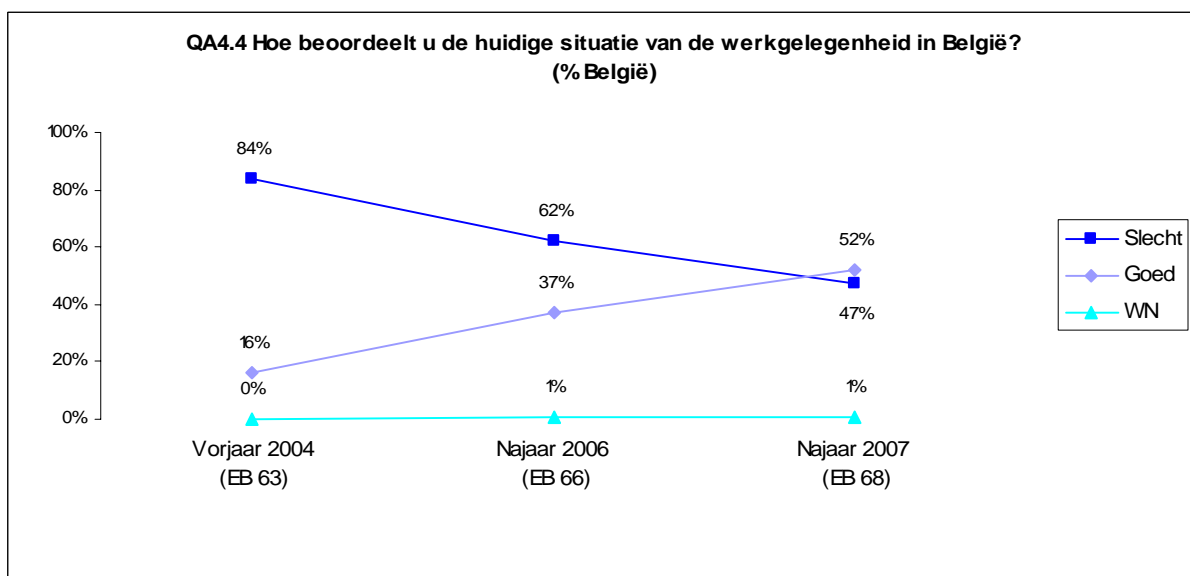

1.2. Belangrijkste problemen van België, nationale situatie van de werkgelegenheid en de economie

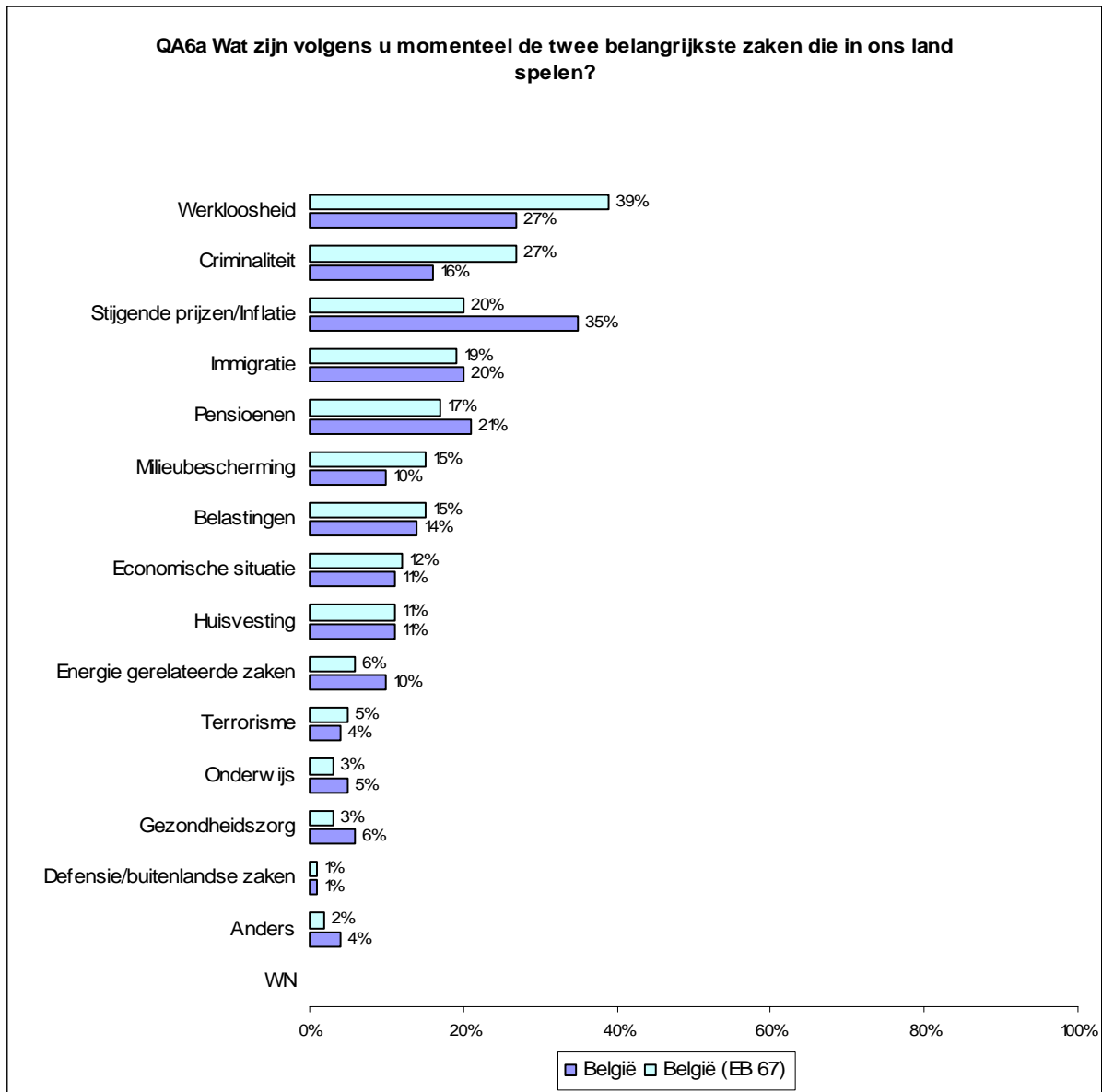
Eén van de elementen die het algemene tevredenheidsgevoel van de Belgische bevolking verklaart, is een positieve economische balans (65%). Ten opzichte van de voorbije zomer zijn de Belgische respondenten evenwel minder geneigd om de situatie van de Belgische economie als goed te beschouwen (-4 percentagepunten). Op het niveau van de Europese Unie blijken de burgers gemengde gevoelens te hebben over de situatie van hun respectieve economieën, met 49% negatieve meldingen en 48% positieve meldingen.

Het beeld van een verbeterde werkgelegenheid in België kan ook bijdragen tot een sterker algemeen tevredenheidsgevoel. In het najaar 2006 oordeelde 62% van de Belgische burgers namelijk dat de werkgelegenheidssituatie in hun land slecht was, terwijl 52% er thans van overtuigd is dat die goed is. Een aantal sociaal-demografische groepen blijft evenwel sceptisch: de vrouwen (51%), de respondenten met een lage opleidingsgraad (54%), de werklozen (65%), de huisvrouwen en huismannen (52%) en de inwoners van plattelandszones (50%). Op het regionale niveau worden uiteenlopende opinies genoteerd tussen enerzijds de Vlamingen en de Brusselaars, die menen dat de werkgelegenheidssituatie goed is (respectievelijk 67% en 61%) en, anderzijds, de Walen, die net de tegenovergestelde mening zijn toegedaan (77%). De globaal genomen gunstige analyse van de werkgelegenheidssituatie in België staat in contrast met de analyse op Europese schaal, waar gemiddeld 61% van de respondenten gewag maakt van een slechte situatie op de werkgelegenheidsmarkt in hun respectieve landen.

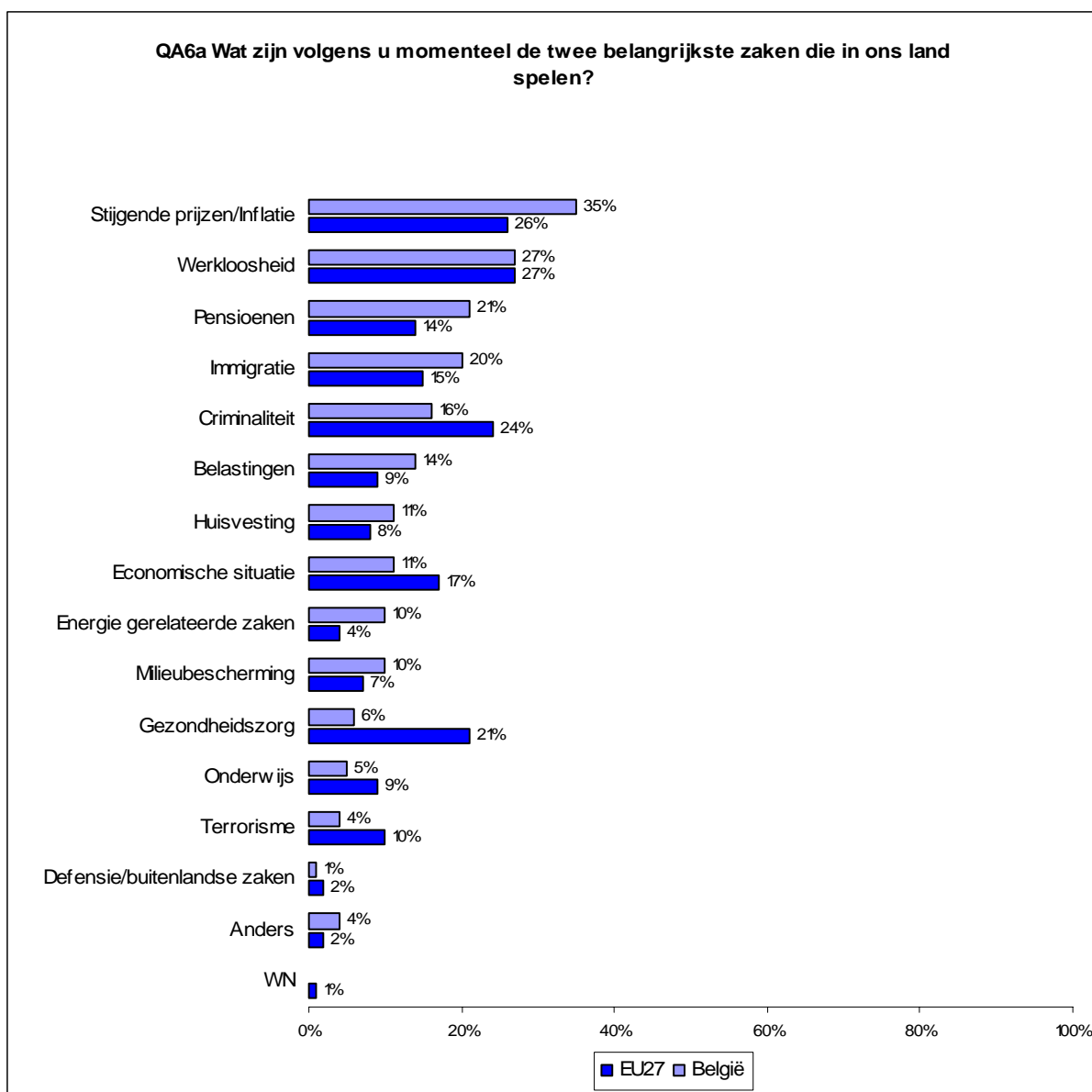

Aangezien de opinie van de Belgen over de werkgelegenheidssituatie in hun land gevoelig is verbeterd, lijkt het logisch dat de werkloosheid niet langer bovenaan de lijst van hun bekommernissen staat, zoals dat vorige zomer het geval was. Volgens hen is het belangrijkste probleem waarmee België thans geconfronteerd wordt namelijk de inflatie (35%, of +15 punten). Toch vermelden ze de werkloosheid op de tweede plaats (27%, of -12 punten), vóór de pensioenen (21%, of +4 punten) en de immigratie (21%, of +1 punten).

Vergeleken bij hun Europese medeburgers lijken de Belgen gevoeliger te zijn voor de problemen die gerelateerd zijn aan de prijsstijgingen (+9 punten), de energieproblematiek (+6 punten), de immigratie (+5 punten), de belastingen (+5 punten), de huisvesting (+3 punten) en de milieubescherming (+3 punten). De gezondheidszorg (-15 punten), de criminaliteit (-8 punten), het terrorisme (-6 punten), de

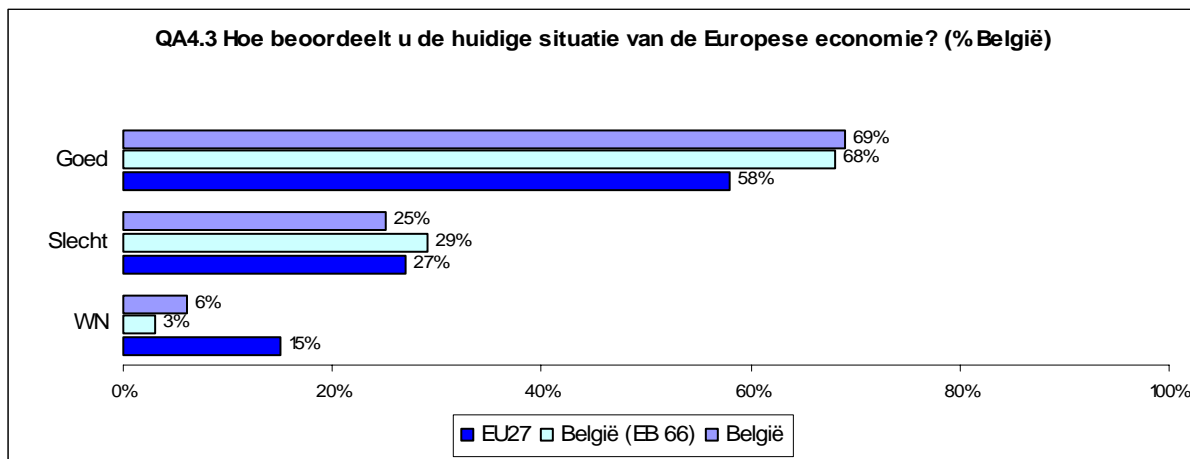
economische situatie (-6 punten) en het onderwijssysteem (-4 punten) worden, daarentegen, minder vaak vermeld en aangehaald als de belangrijkste problemen waarmee hun land geconfronteerd wordt.

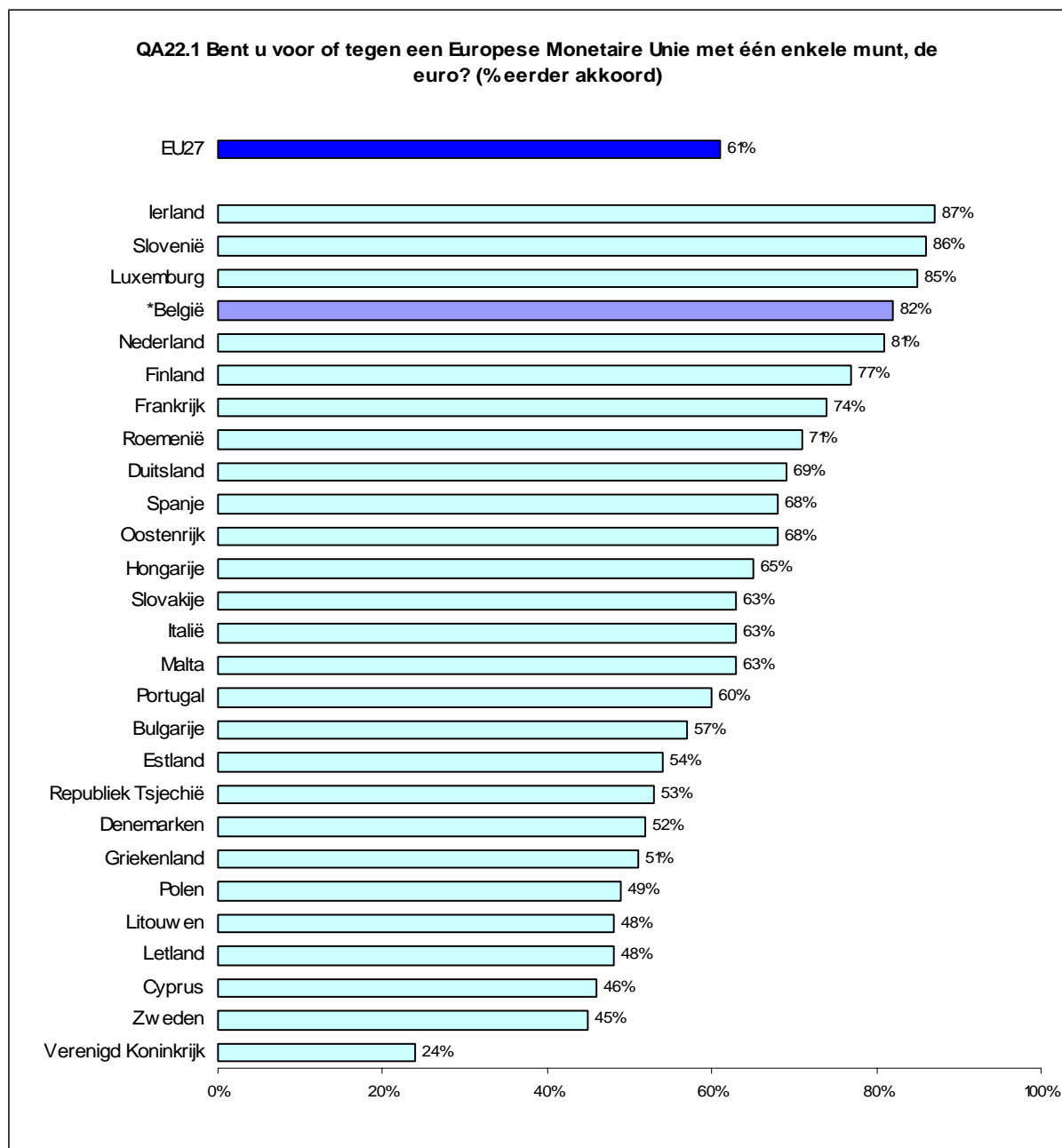

1.3. Situatie van de Europese economie

Ondanks hun ongerustheid over de prijsstijgingen worden de werkgelegenheidssituatie en de economie in België gunstig beoordeeld door de Belgen. In een ruimer perspectief lijkt de situatie van de Europese economie eveneens goed (69%). Op het niveau van de Europese Unie zijn de ondervraagde burgers diezelfde mening toegedaan, zij het in mindere mate (58%).

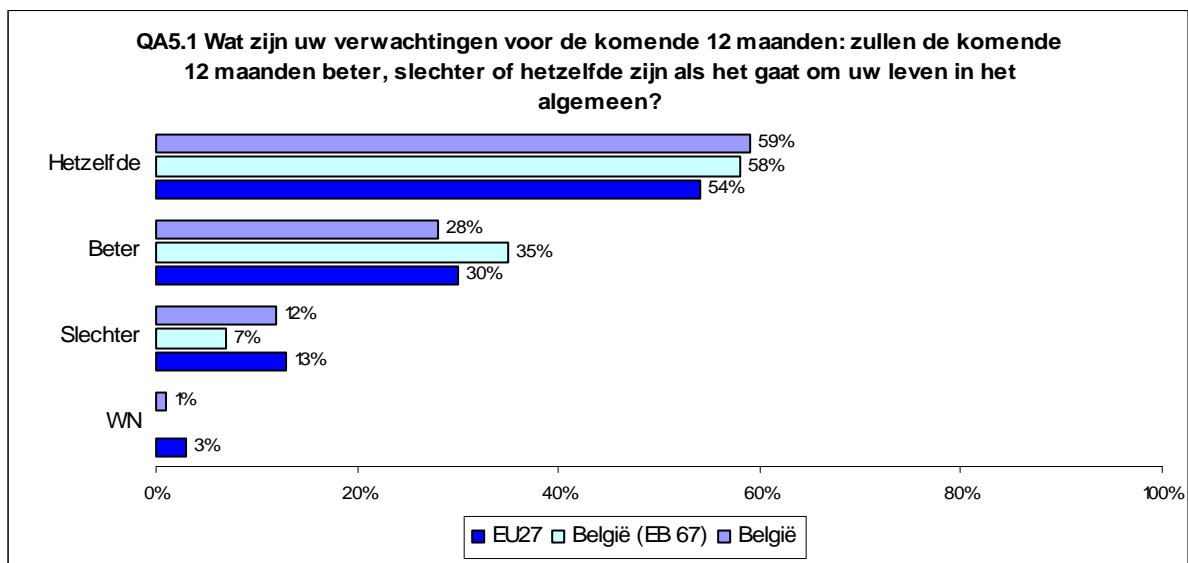
Bovendien kan de Europese Monetaire Unie nog steeds rekenen op een belangrijke steun van de Belgische bevolking. Met 82% gunstige antwoorden lijken de Belgen de meest fervente voorstanders van de eenheidsmunt, na de Ieren, de Slovenen en de Luxemburgers.

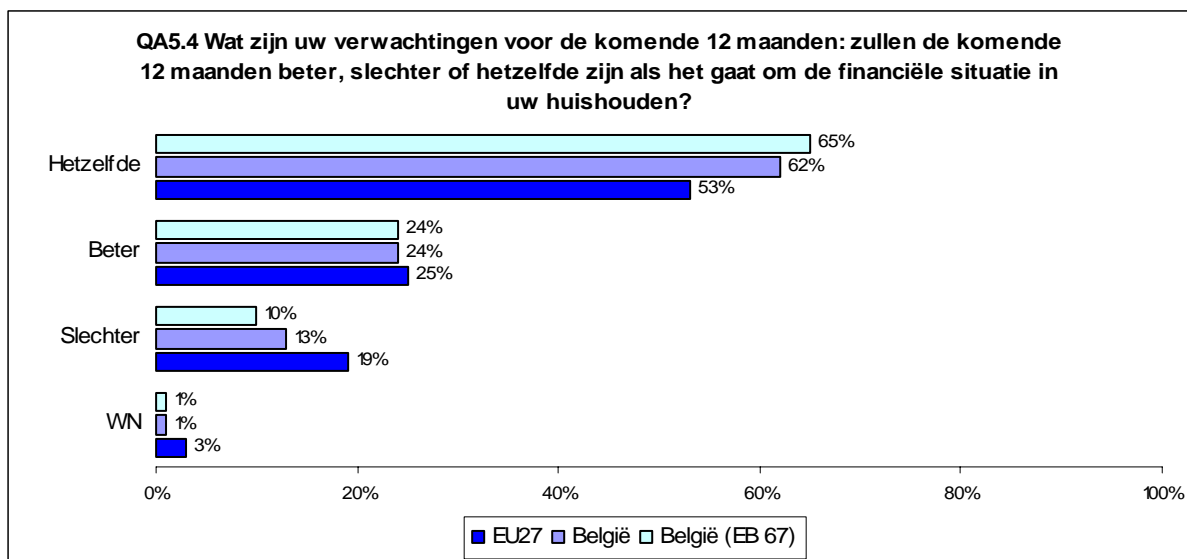
2. Evolutie tijdens het komende jaar

2.1. Leven in het algemeen, financiën van het gezin en professionele situatie

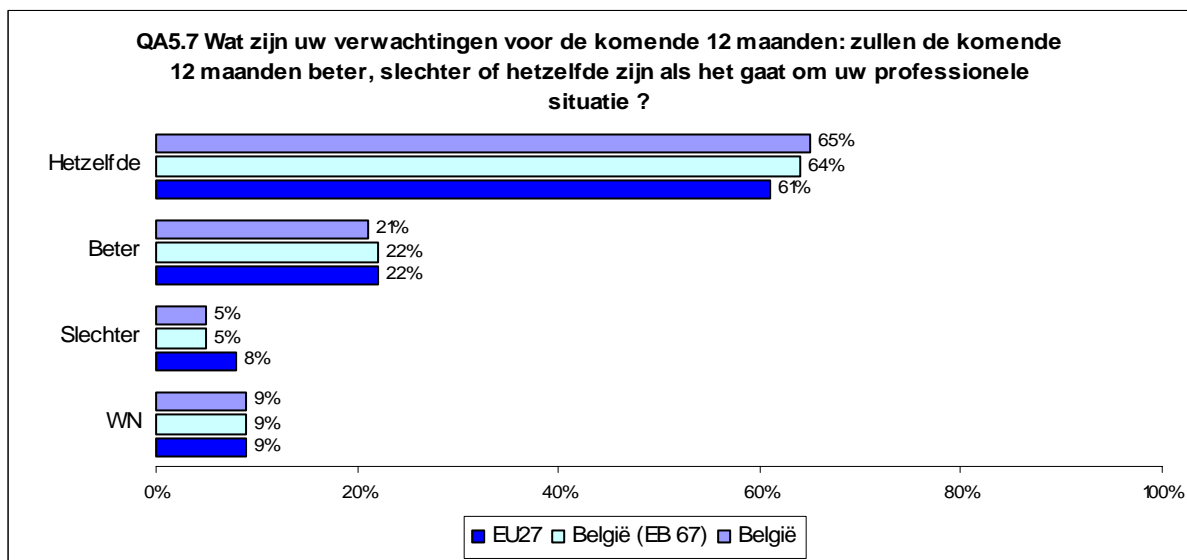
Zoals we hierboven hebben gezien, zijn de Belgen tevreden over het leven dat ze leiden in het najaar 2007. De komende maanden zien ze eveneens vrij sereen tegemoet, en verwachten ze geen speciale veranderingen in hun leven in het algemeen (59%). Sinds de voorbije zomer is het percentage van respondenten dat vreest voor een verslechtering van hun levensomstandigheden evenwel gestegen (12%, of +5 punten).

Het merendeel van de Belgen ziet de komende twaalf maanden meer bepaald geen veranderingen in de financiële situatie van hun huishouden (62%). Het percentage van Belgische respondenten dat daaromtrent negatieve voorspellingen doet, is hoger dan zes maanden geleden (13%, of +3 punten), maar blijft lager dan het Europese gemiddelde (19%).

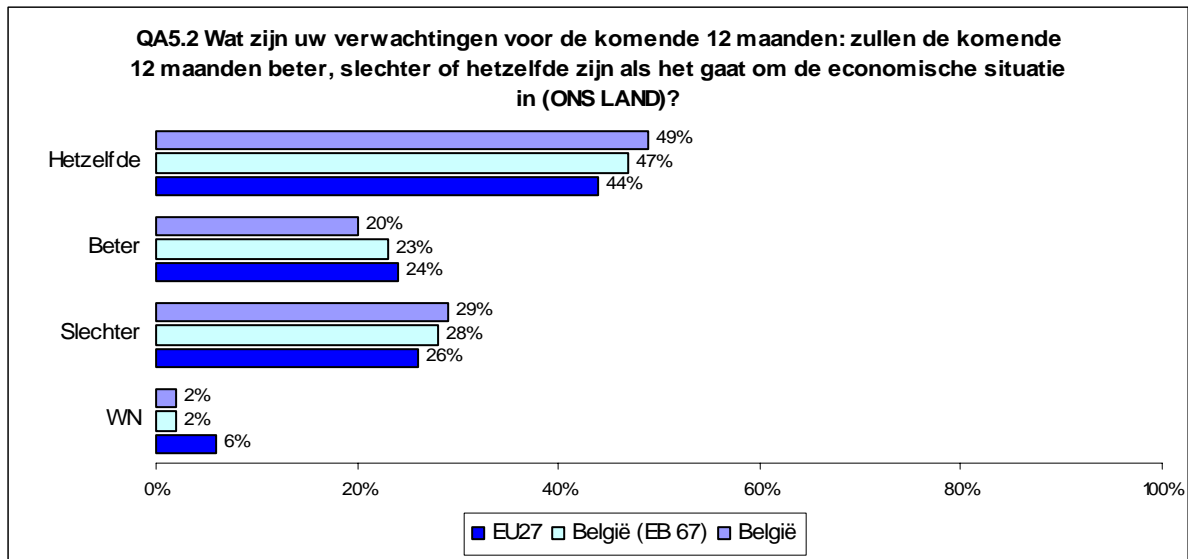

De Belgische burgers drukken eveneens hun vertrouwen uit in de stabiliteit van hun professionele situatie voor het komende jaar (65%). Dat vertrouwen is zelfs groter dan dat van hun Europese medeburgers (+4 punten).

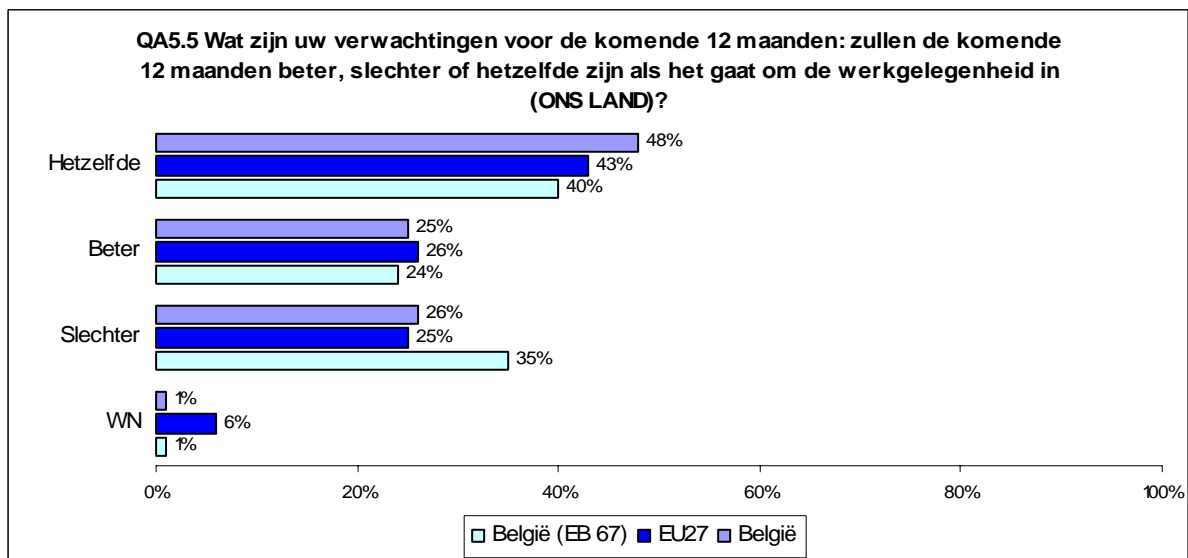

2.2 Algemene situatie van het land, economie en arbeidsmarkt

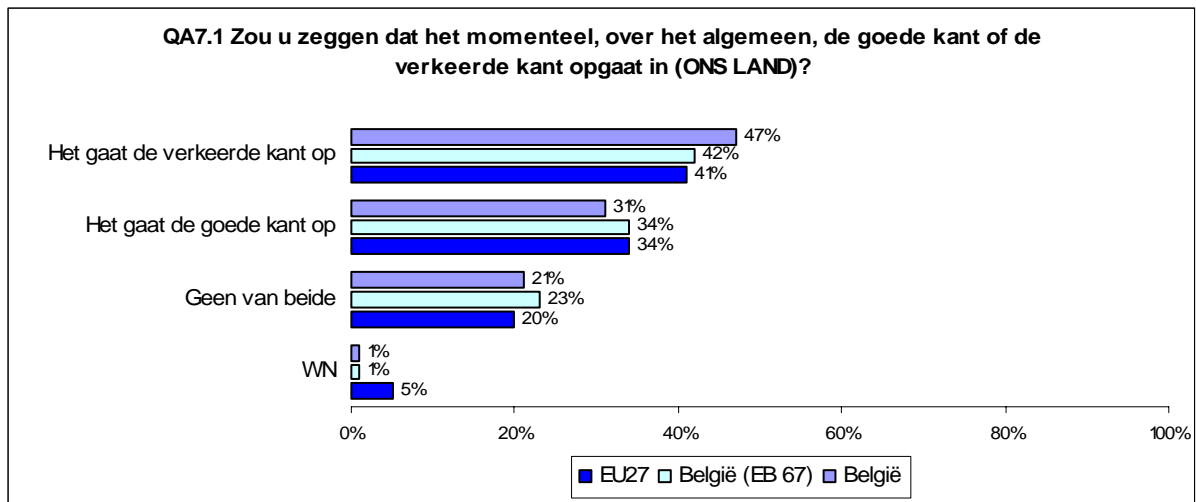
Op het vlak van de economie en de arbeidsmarkt in hun land verwachten de Belgen stabiliteit, net zoals voor hun individuele situatie. Zo meent 49%, en dat is een relatieve meerderheid, dat de komende twaalf maanden onveranderd zullen blijven op het vlak van de economische situatie in hun land. Meer dan één Belg op vier vreest evenwel dat die minder goed zullen zijn (29%).

Volgens een relatieve meerderheid van de Belgische burgers zal het komende jaar eveneens geen veranderingen inhouden op het vlak van de werkgelegenheidssituatie in hun land (48%). We wijzen erop dat, sinds de vorige Standaard Eurobarometer, het pessimisme over de werkgelegenheidssituatie in België gedaald is (-9 punten).

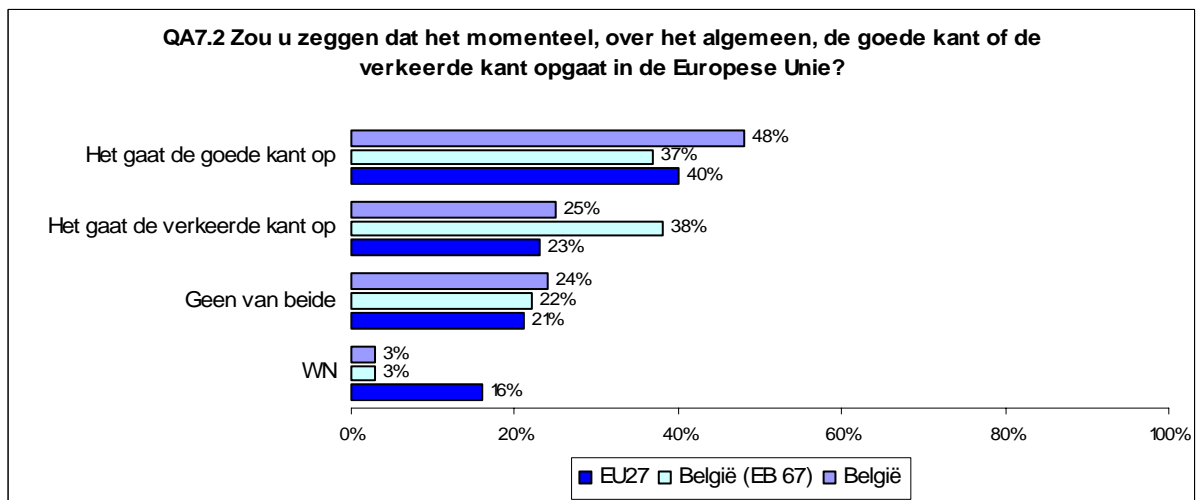

Rekening houdend met de veeleer gematigde verwachtingen van de Belgen op het vlak van de werkgelegenheid en de economie in hun land, lijkt het paradoxaal dat ze de neiging vertonen om erover te klagen dat het in België, algemeen genomen, de verkeerde kant opgaat (47%). Dat resultaat is misschien wel meer te wijten aan de politieke situatie van het land op het ogenblik van de enquête dan aan zijn sociaal-economische situatie.

2.3 Algemene situatie in de Europese Unie

Hoewel ze blijken te geven van enig pessimisme over de algemene evolutie van hun land, wanneer het gaat om de Europese Unie, is een relatieve meerderheid van de Belgen van mening dat het de goede kant opgaat (48%). Die tendens wijst op een verandering ten opzichte van het najaar 2006, toen de meningen van de Belgische burgers daaromtrent verdeeld waren (37% « de goede kant » en 38% « de verkeerde kant »).

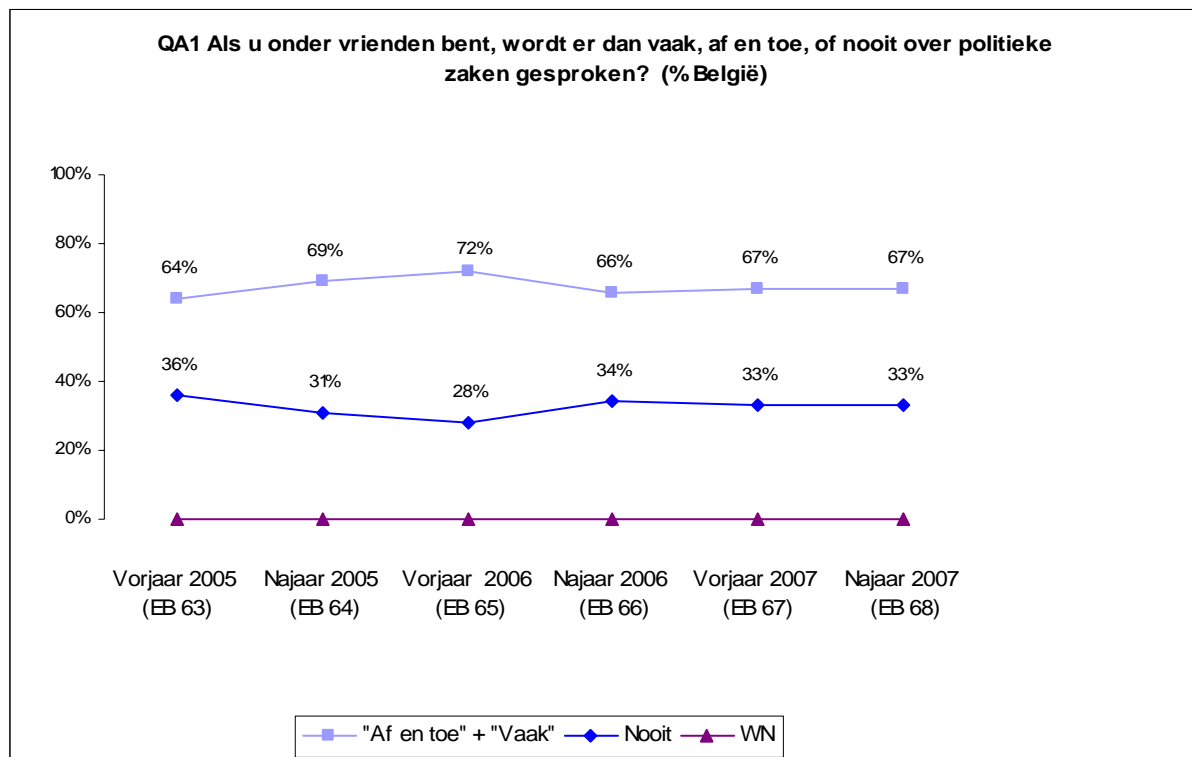

II. PLAATS VAN BELGIË IN DE EUROPESE UNIE

1. Deelname aan het politieke leven

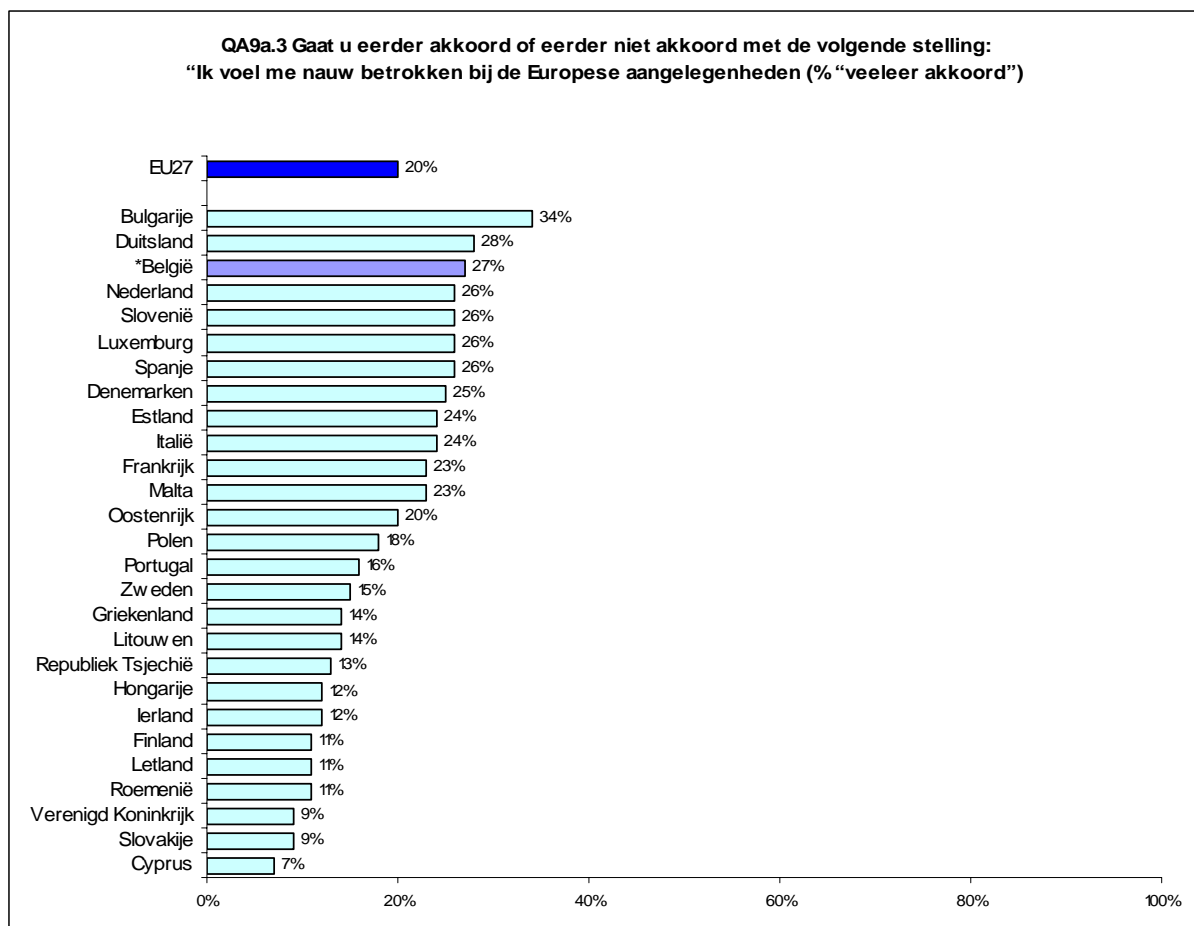
1.1. Frequentie van de politieke discussies

Nu de onderhandelingen met het oog op de vorming van een nieuwe Belgische regering aan de gang zijn, zegt 67% van de Belgen dat ze onder vrienden regelmatig over de politiek spreken. Hoewel men een stijging had verwacht, blijft dat percentage hetzelfde als dat van de voorbije zomer en onder dat van het Europese gemiddelde (-4 punten). Vanuit sociaal-demografisch oogpunt noteren we een meer uitgesproken belangstelling voor de politiek bij de leeftijdscategorie van de 40-54 jarigen (75%), de respondenten met een hoog opleidingsniveau (80%), de leidinggevende kaderleden (95%), de zelfstandigen (80%), de bedienden (80%) en, tot slot, de Brusselaars (79%).

1.2. « Betrokkenheid » bij de Europese aangelegenheden

Hoewel de meeste Belgen zich interesseren voor de politiek, zegt slechts 27% van hen zich « betrokken te voelen bij de Europese aangelegenheden ». Met dat resultaat plaatst België zich op de derde plaats onder de Lidstaten met het grootste aantal burgers dat zich betrokken voelt bij de Europese aangelegenheden. In de sociaal-demografische categorieën is dat gevoel in België ruimer verspreid onder de mannen (30%), de 55-plussers (31%), de personen met een hoge opleiding (33%), de zelfstandigen (38%), de leidinggevende kaderleden (33%), de gepensioneerden (31%) en de studenten (29%). Tot slot zeggen de stedelingen (van 30 tot 38%, naargelang van de belangrijkheid van de stad) en, meer bepaald, de Brusselaars (51%) zich vaker betrokken te voelen bij de Europese aangelegenheden dan hun landgenoten.

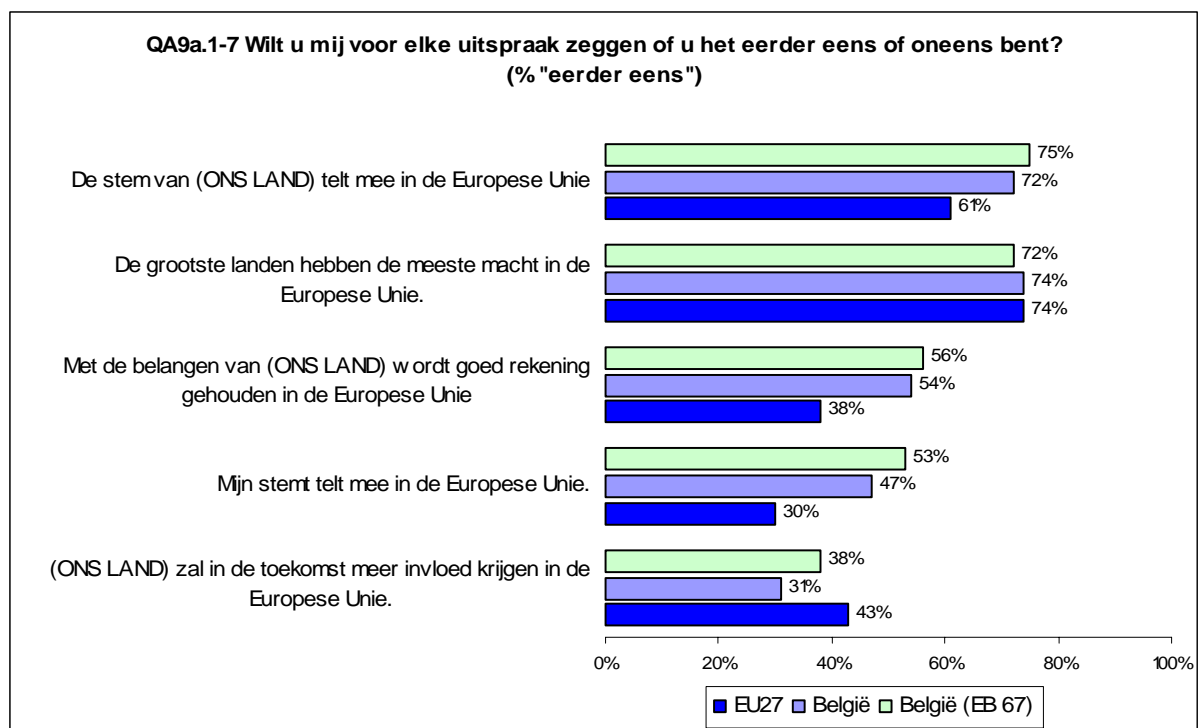

2. Steun ten opzichte van de instellingen

2.1 Werking van de democratie in België en in de Europese Unie

Ondervraagd over de werking van de democratie in België en in de Europese Unie verklaren de Belgen tevreden te zijn (66% in beide gevallen), zelfs meer tevreden dan hun Europese medeburgers (+8 punten in beide gevallen).¹ Ze menen dat met de stem van hun land (72%) en met de belangen daarvan (54%) wel degelijk rekening wordt gehouden in de Europese Unie. Toch geven ze toe dat het de grootste landen zijn die de meeste macht hebben op het Europese niveau (74%).

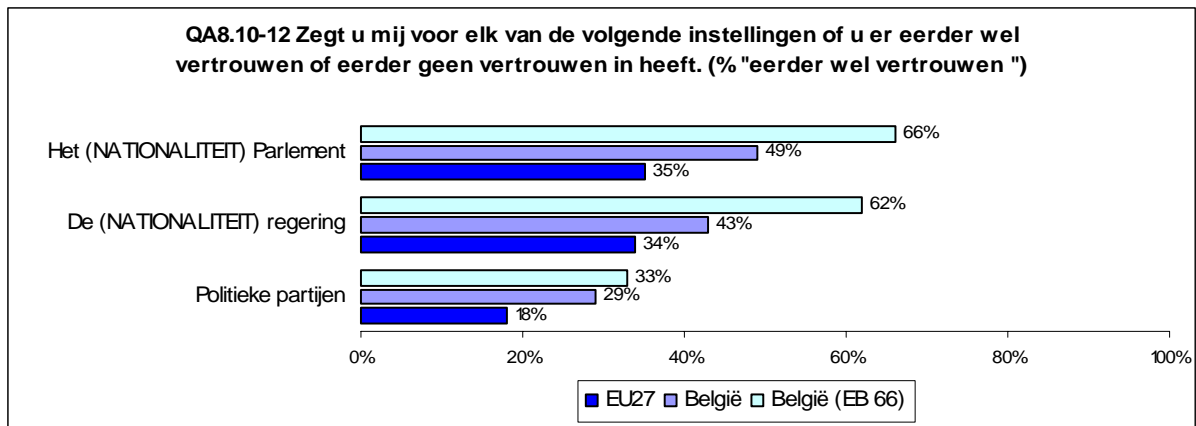

2.2. Vertrouwen in de nationale en Europese politieke instellingen

Sinds het najaar 2006 heeft het vertrouwen van de Belgen in hun politieke instellingen een flinke deuk gekregen. De vertrouwensindex van de Belgische regering toont bijgevolg een daling van 19 punten (of 43%), die van het Belgisch Parlement een daling van 17 punten (of 49%) en die van de Belgische politieke partijen een daling van 4 punten (29%). Uit het onderzoek van de sociaal-demografische gegevens blijkt dat de 15-24 jarigen (53%), de stadsbewoners (57%) en, meer bepaald, de Brusselaars (62%) ingaan tegen die algemene tendens: het merendeel van hen bevestigt namelijk vertrouwen te hebben in de Belgische regering. Het Belgische Parlement wordt gesteund door de

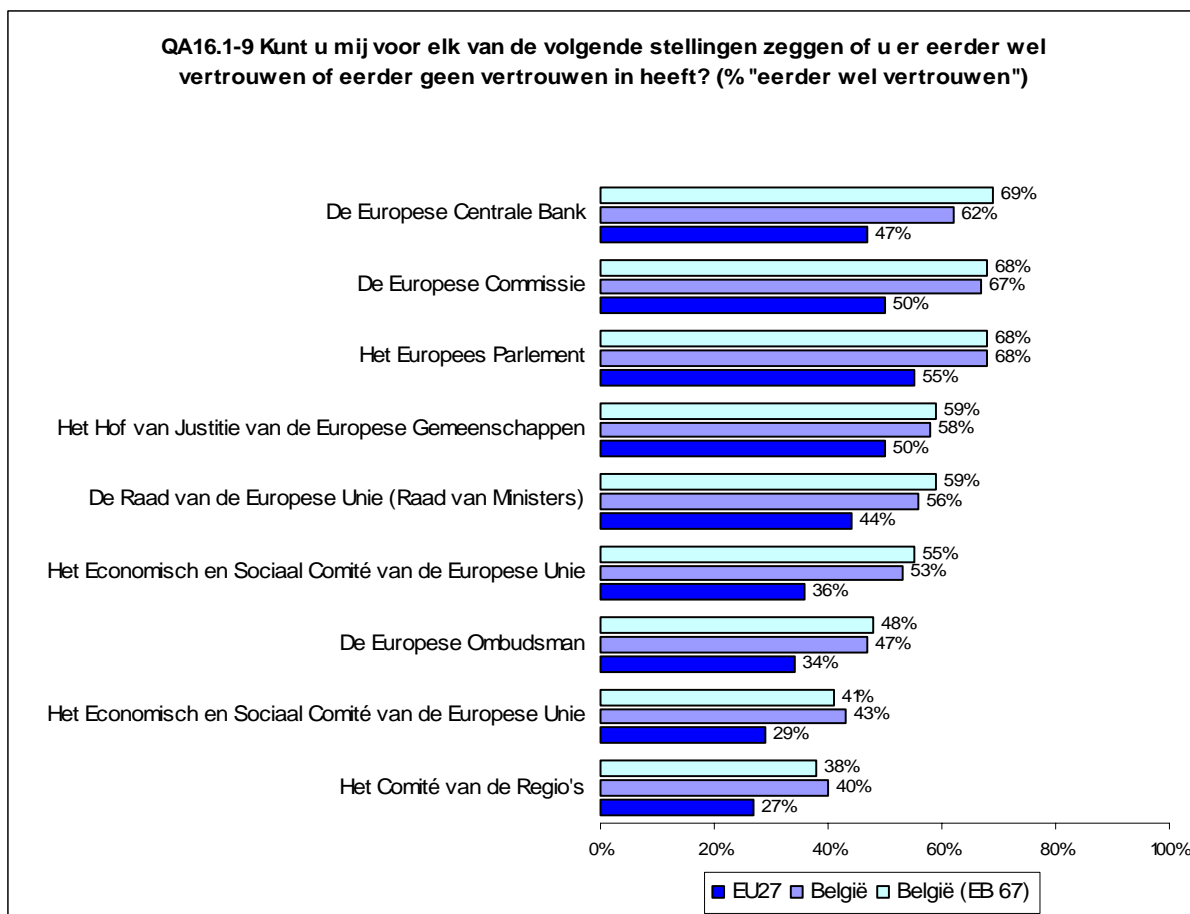
¹ QA11a Bent u over het algemeen erg tevreden, veeleer tevreden, veeleer ontevreden of helemaal niet tevreden over de werking van de democratie in ons land?
QA11b En over de werking van de democratie in de Europese Unie?

meeste respondenten in de volgende groepen: de 15-24 jarigen (60%), de 25-39 jarigen (51%), de respondenten met een hoge opleiding (53%), de studenten (67%), de leidinggevende kaders (62%), de bedienden (62%), de stadsbewoners (van 53% tot 64%, naargelang van de belangrijkheid van de stad) en, meer bepaald, de Brusselaars (65%). Tot slot boezemen de politieke partijen meer wantrouwen in Wallonië (80%) en in Vlaanderen (65%) dan in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (55%).

De voorbije twaalf maanden is het vertrouwen van de Belgen in de Europese Unie eveneens gedaald (65%, of -8 punten), hoewel ze daarmee nog hoger scoren dan het Europese gemiddelde (48%).² De Belgen blijven bovendien blijk geven van een grotere steun aan de Europese instellingen dan hun Europese medeburgers (tussen +8 en 13 punten).

² QA8.13 Nu wil ik u een vraag stellen over het vertrouwen die bepaalde instellingen u inboezemen. Kunt u voor elk van de volgende instellingen zeggen of u eerder wel vertrouwen of eerder geen vertrouwen heeft in de Europese Unie.

3. Gehechtheid aan de Europese Unie

3.1. Voordelen van het lidmaatschap van de Europese Unie

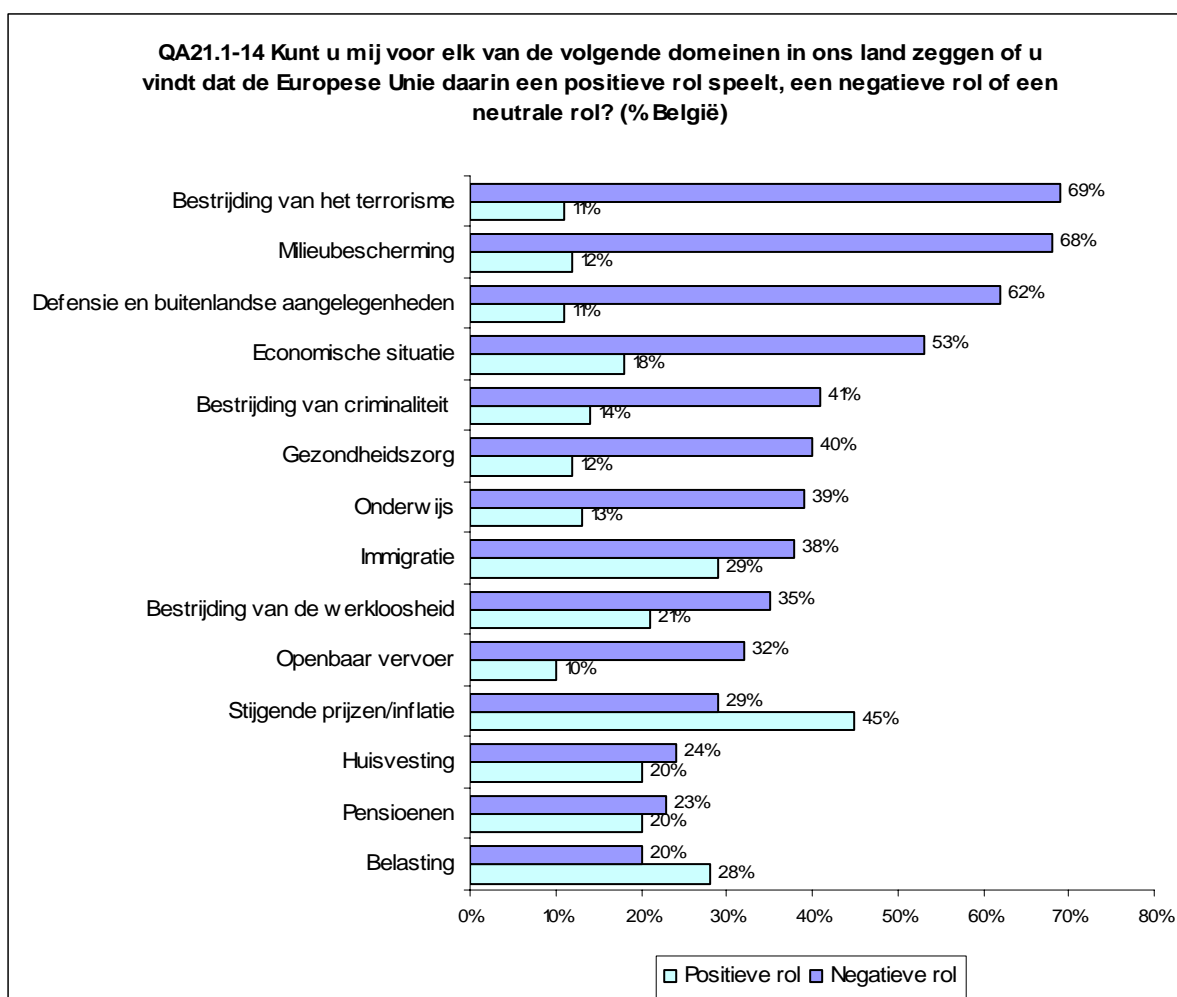
Na gepeild te hebben naar hun vertrouwen in de Europese Unie en in haar instellingen, heeft de Standaard Eurobarometer naar de reactie van de Belgische respondenten gevraagd op het feit dat België deelt uitmaakt van de Europese Unie. Het blijkt dat 74% van hen meent dat dat een goede zaak is, dat is een percentage dat 4 punten hoger ligt dan de score van vorige zomer. De sociaal-demografische categorieën die het meest geneigd zijn om zich gunstig uit te spreken over de gehechtheid van hun land aan de Europese Unie, omvatten hoofdzakelijk de 15-24 jarigen (84%) en de personen met een hoog opleidingsniveau (82%). Vergeleken bij hun Europese medeburgers spreken de Belgen zich gunstiger uit over het statuut van Lidstaat van hun land (+16 punten).³ Alles goed en wel beschouwd, menen ze dat hun land voordeel heeft gehaald uit dat statuut (75%).⁴

³ QA12a Denkt u, algemeen genomen, dat het feit dat ons land deel uitmaakt van de Europese Unie ... ?

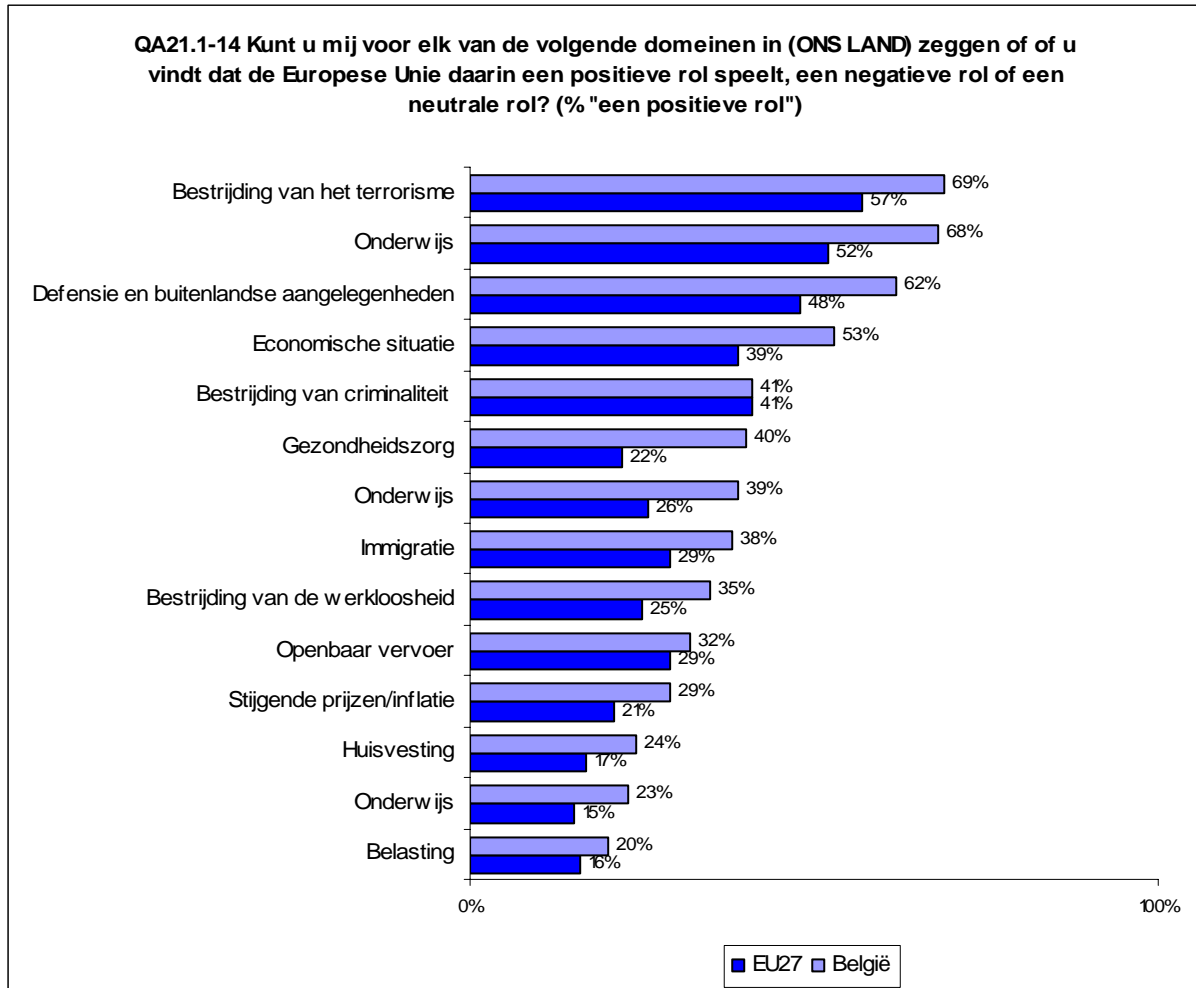
⁴ QA13a Alles goed en wel beschouwd, meent u dat ons land al dan niet voordeel heeft gehaald uit zijn lidmaatschap van de Europese Unie?

3.2. Taken van de Europese Unie in België

België zou voordeel hebben gehad bij de actie van de Europese Unie, met name op het vlak van de bestrijding van het terrorisme, (69%), de milieubescherming (68%), defensie en buitenlandse aangelegenheden (62%) en de economie (53%). Dat blijkt uit de antwoorden van een absolute meerderheid van de respondenten op vraag QA21. In het kader van die vraag hebben de respondenten een lijst ontvangen met domeinen en werd hen gevraagd om aan te geven of ze denken dat de Europese Unie een negatief rol, een positieve rol of een neutrale rol speelt in die domeinen. Wanneer geen rekening wordt gehouden met de neutrale antwoorden, en men de percentages van negatieve en positieve antwoorden met elkaar vergelijkt, stelt men vast dat het percentage van positieve antwoorden hoger ligt dan dat van de negatieve antwoorden voor nagenoeg alle voorgestelde domeinen, met name de hoger vermelde domeinen alsook de bestrijding van de criminaliteit, de gezondheidszorg, het onderwijs, de immigratie, de bestrijding van de werkloosheid, het openbaar vervoer, de huisvesting en de pensioenen. Twee domeinen maken daarop een uitzondering, en zouden daarentegen een negatieve invloed van de Europese Unie ondervinden: de inflatie en de belastingen. Met andere woorden, de Belgen menen dat de invloed van de Europese Unie vooral positief is voor het merendeel van de voorgestelde domeinen, behalve voor de prijsstijgingen en de belastingen..

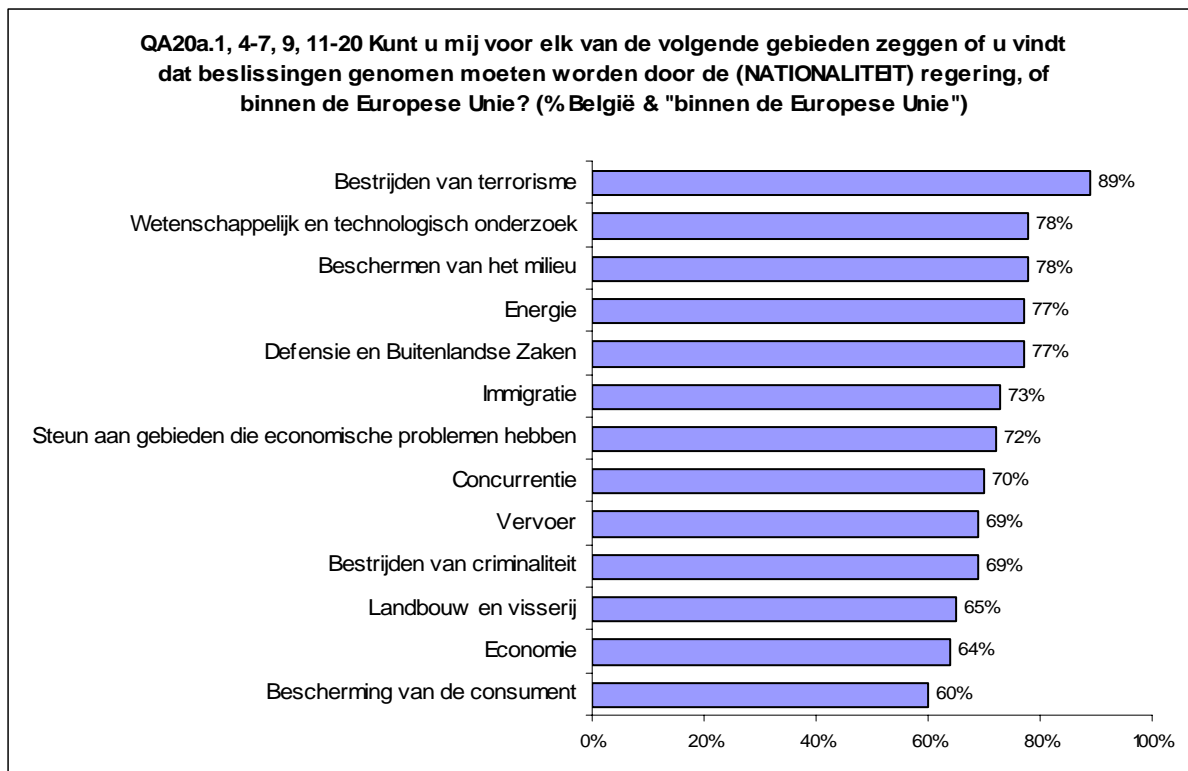
Bovendien is het percentage van Belgische respondenten, voor alle domeinen, behalve die van de bestrijding van de criminaliteit en het onderwijs, die menen dat de Europese Unie een positieve rol speelt gestegen sinds de enquête van de Standaard Eurobarometer 65, en scoort die hoger dan het Europese gemiddelde.

4. Verdeling van de bevoegdheden

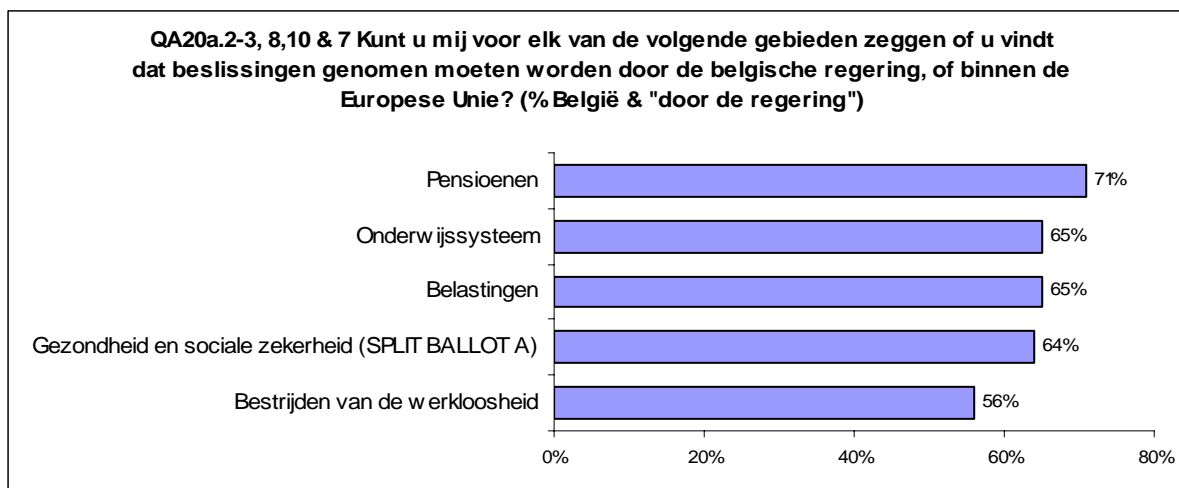
4.1. Domeinen die binnen de Europese Unie zouden moeten worden geregeld

In verschillende domeinen waar de Europese Unie, volgens hen, positief optreedt, willen de Belgen dat de beslissingen gemeenschappelijk worden genomen: de bestrijding van het terrorisme (89%), de milieubescherming (78%), defensie en buitenlandse aangelegenheden (77%), immigratie (73%), het vervoer (69%), de bestrijding van de criminaliteit (69%) en de economie (64%). Daarnaast vermelden ze het wetenschappelijk en technologisch onderzoek (78%), energie (77%), steun aan de gebieden met economische moeilijkheden (72%) en de concurrentie (70%) als domeinen die binnen de Europese Unie zouden moeten worden geregeld.

4.2. Domeinen die vallen onder de bevoegdheid van de Belgische regering

Het merendeel van de Belgen meent, daarentegen, dat de Belgische regering de volledige verantwoordelijkheid moet blijven dragen voor de besluitvorming inzake: de pensioenen (71%), de belastingen (65%), het onderwijssysteem (65%), de gezondheidszorg en de sociale zekerheid (64%) alsook het bestrijden van de werkloosheid (56%).

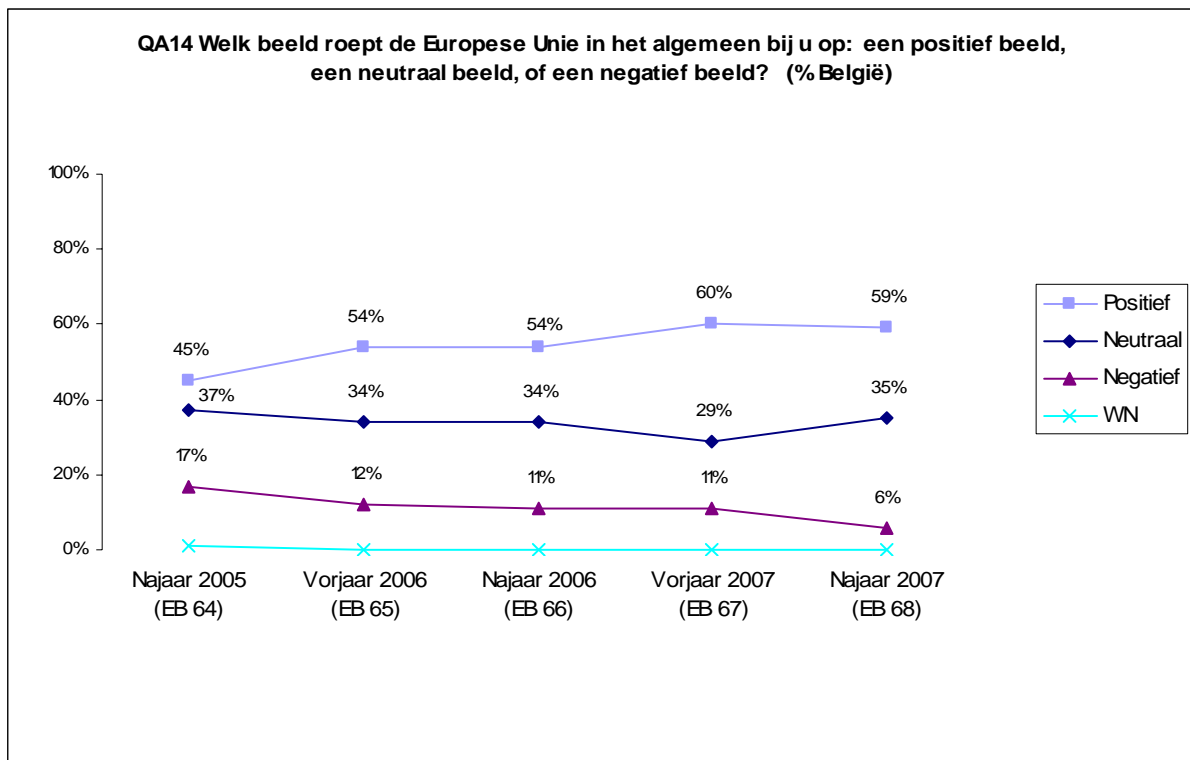

III. BEELD EN KENNIS VAN DE EUROPESE UNIE

1. Beeld van de Europese Unie

1.1. Beeld

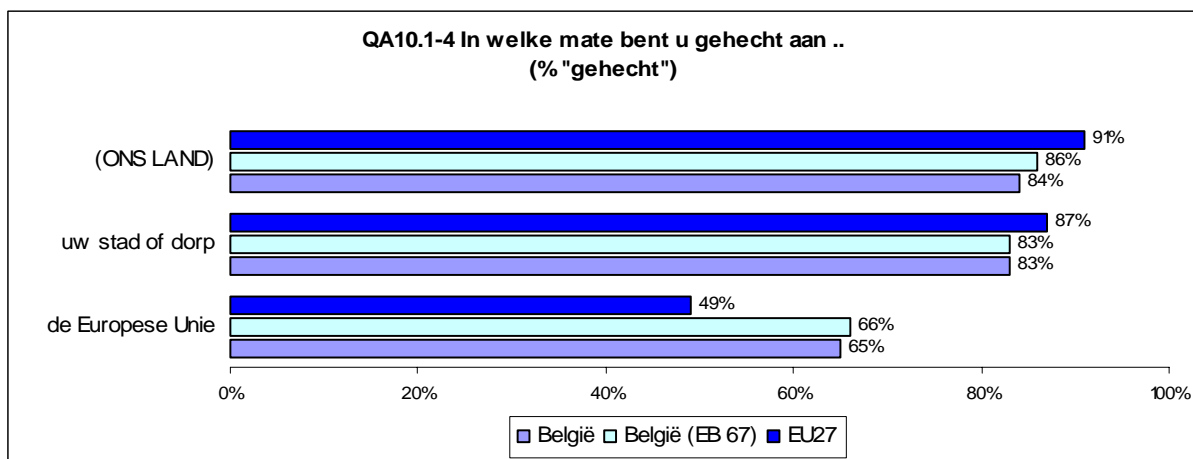
In het najaar 2007 roept de Europese Unie een positief beeld op bij 59% van de Belgische respondenten, dat is een percentage van 10 punten meer dan het Europese gemiddelde. We merken op dat het percentage van de Belgen die melding maken van een negatief beeld lager ligt dan dat van de vorige Eurobarometer (6%, of -5 punten). Vanuit sociaal-demografisch oogpunt blijken verschillende groepen een positiever beeld te hebben van de Europese Unie dan het gemiddelde: de 55-plussers (van 67% voor de 15-24 jarigen tot 59% voor de 40-54 jarigen), de respondenten met een hoog opleidingsniveau (67%), de studenten (74%), de bedienden (70%), de leidinggevende kaderleden (63%), de zelfstandigen (60%) en de Walen (63%).⁵

⁵ QA14 Roept de Europese Unie in het algemeen een positief of een negatief beeld bij u op?

1.2. Gehechtheid

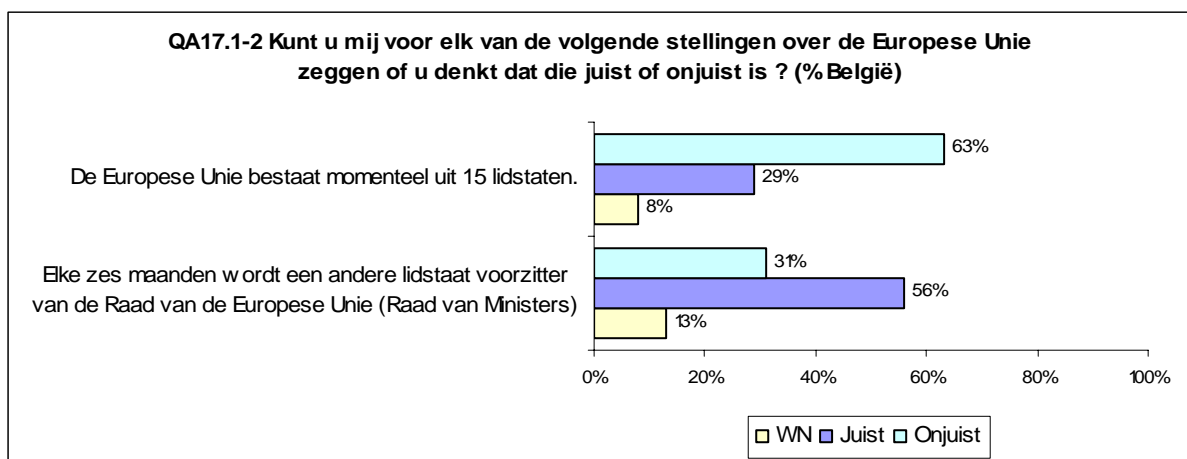
De Belgen zijn in eerste instantie gehecht aan hun land (84%), aan hun stad of dorp (83%), maar ook aan de Europese Unie (65%). Hun gehechtheid aan de Europese Unie is groter dan die waarvan hun Europese medeburgers blijken te geven (+16 punten). Op het regionale niveau blijkt die gehechtheid vooral in Brussel (81%) en in Wallonië (73%).

2. Reële kennis van de Europese Unie

2.1. Inzicht in de werking van de Europese Unie

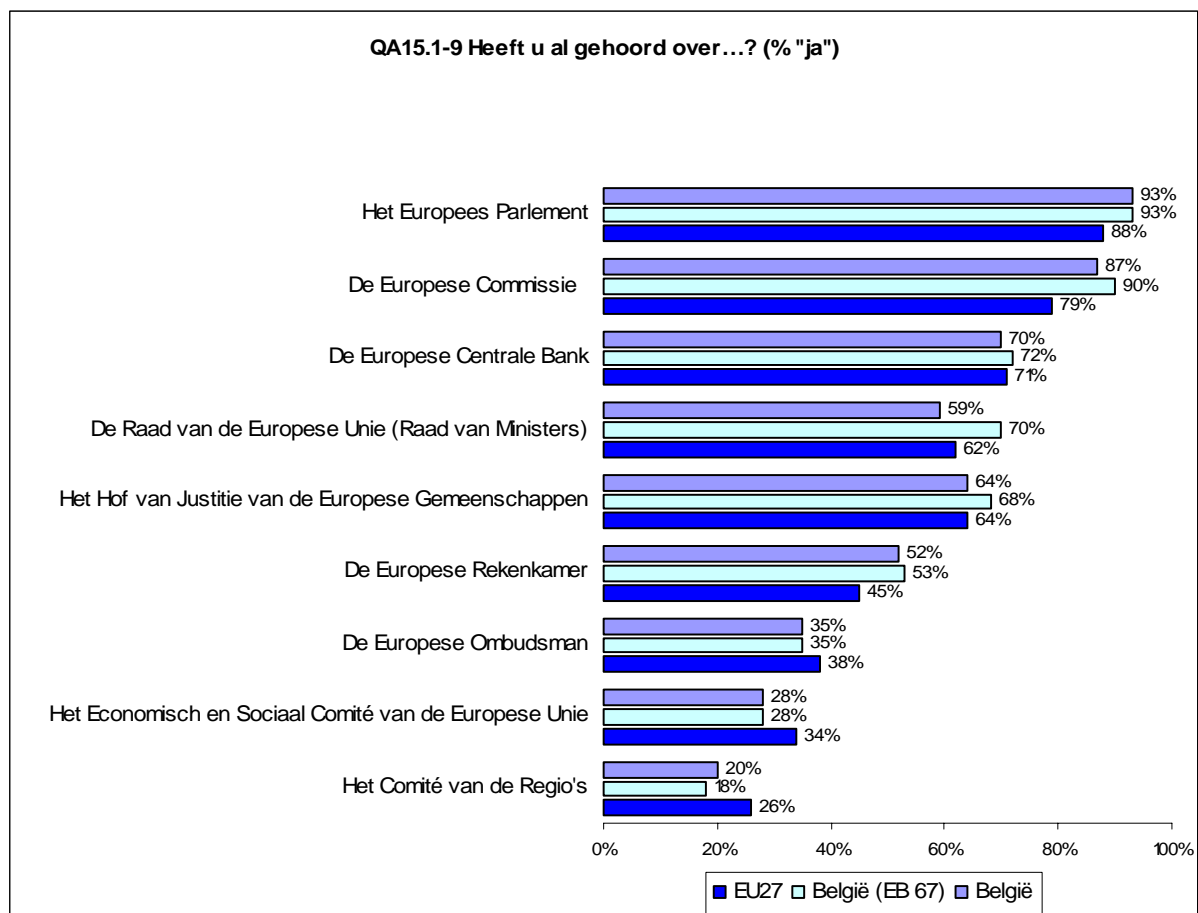
Na gepeild te hebben naar het beeld dat de Belgen hebben van de Europese Unie, heeft de Standaard Eurobarometer getracht om hun kennis daaromtrent te evalueren. Volgens de informatie verzameld in het kader van de enquête meent 50% van de Belgische burgers inzicht te hebben in de werking van de Europese Unie, dat is een percentage dat 10 punten hoger ligt dan het Europese gemiddelde.⁶ Wanneer hun kennis wordt getest, door hun vragen te stellen over precieze aspecten van de werking van de Europese Unie, blijkt dat een minderheid van hen namelijk exacte antwoorden geeft. Zo geeft 63% aan dat de Europese Unie momenteel niet is samengesteld uit 15 Lidstaten en meent 56% dat om de zes maanden een andere Lidstaat Voorzitter wordt van de Raad van de Europese Unie.

⁶ QA9a.6 Gaat u veeleer akkoord of veeleer niet akkoord met de volgende stellingen? Ik heb inzicht in de werking van de Europese Unie

2.2. Bekendheid van de Europese instellingen

Naast de werking van de Europese Unie zijn de Belgen goed op de hoogte van haar belangrijkste instellingen, met name het Europees Parlement (93%) en de Europese Commissie (87%), de Europese Centrale Bank (70%), het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen (64%), de Raad van de Europese Unie (59%) en de Europese Rekenkamer (52%). Meer dan één Belg op vijf heeft trouwens al gehoord over de Europese Ombudsman (35%), het Economisch en Sociaal Comité van de Europese Unie (28%) en het Comité van de Regio's van de Europese Unie (28%). Ten opzichte van hun Europese medeburgers lijken de Belgen beter vertrouwd te zijn met de Europese Commissie (+8 punten), de Europese Rekenkamer (+7 punten) en het Europees Parlement (+5 punten). De andere instellingen, met name het Economisch en Sociaal Comité van de Europese Unie (-6 punten), het Comité van de Regio's van de Europese Unie (-6 punten), de Raad van de Europese Unie (-3 punten), de Europese Ombudsman (-3 punten) en de Europese Centrale Bank (-1 punt) zijn minder bekend in België dan op het niveau van de 27.

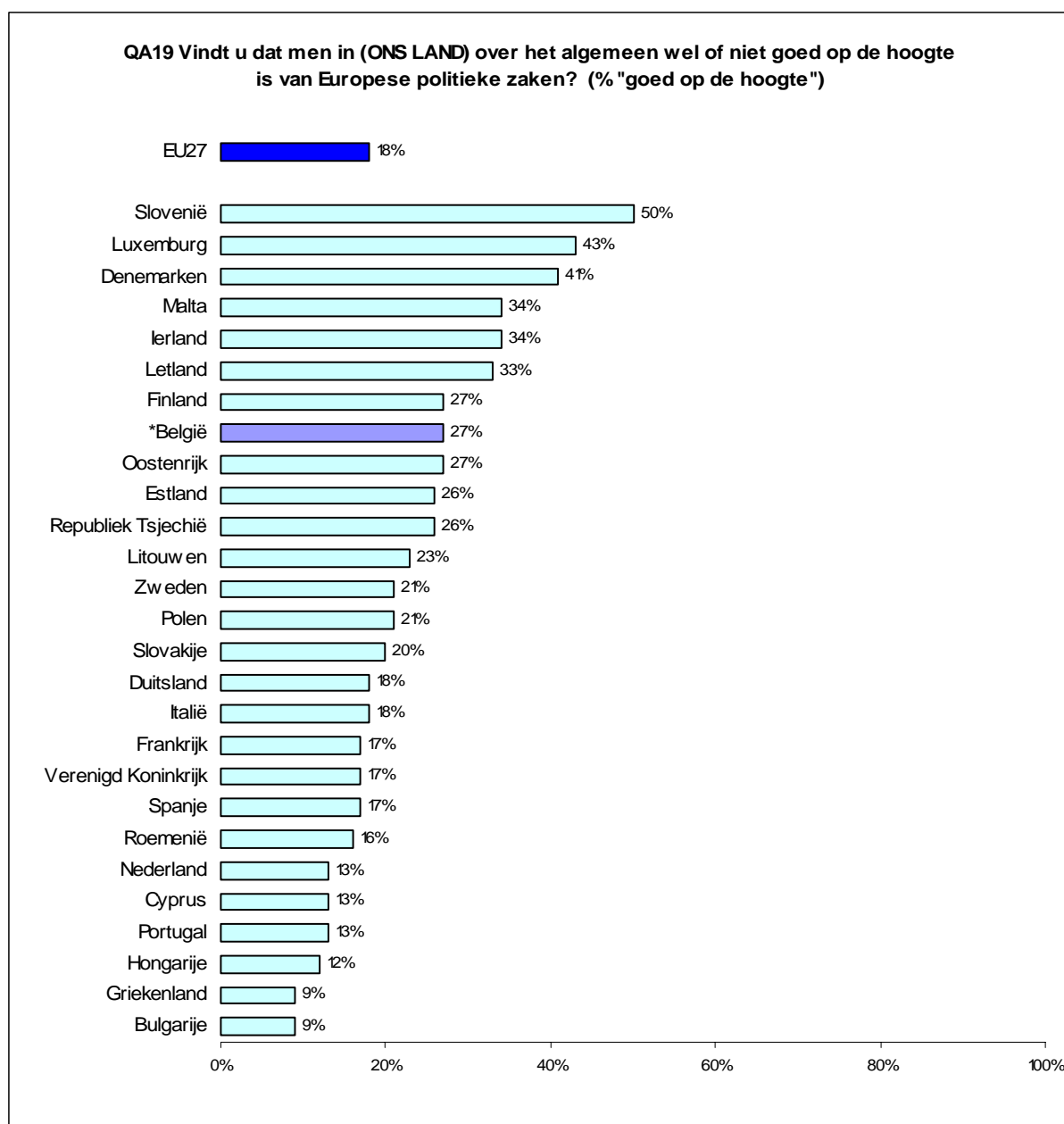
3. Informatiebronnen over de Europese Unie

3.1. Behandeling van de Europese actualiteit

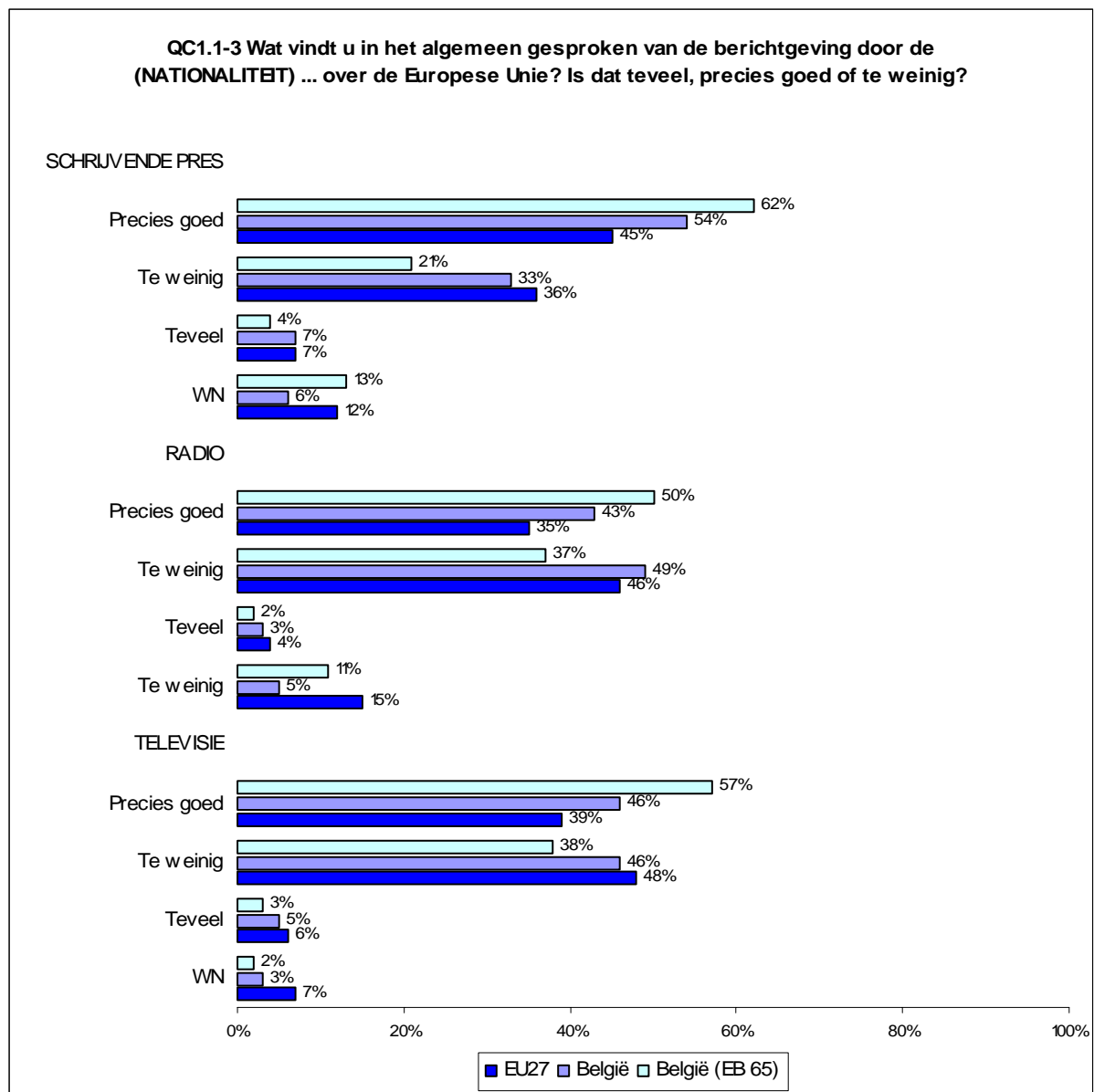
De meeste Belgen zeggen inzicht te hebben in de werking van de Europese Unie en vertrouwd te zijn met haar instellingen, wat kan doen veronderstellen dat ze beschikken over de nodige informatie over dat onderwerp. Toch klaagt 72% van de Belgen dat « de mensen in België niet goed geïnformeerd zijn over de Europese politieke aangelegenheden ». Dat resultaat moet gerelativeerd worden: de 27% die het omgekeerde menen, plaatsen België op de zevende plaats tussen de Lidstaten met het grootste aantal respondenten die menen goed te zijn geïnformeerd. In België zijn de sociaal-demografische categorieën die het meest tevreden zijn over de hoeveelheid informatie die ze ontvangen over Europese aangelegenheden de 15-24 jarigen (32%), de 25-34 jarigen (31%), de zelfstandigen (40%), de studenten (36%), de inwoners van grote steden (39%) en van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (52%).⁷

---

⁷ QA19 Vindt u dat men in ons land over het algemeen wel of niet goed op de hoogte is van Europese politieke zaken?

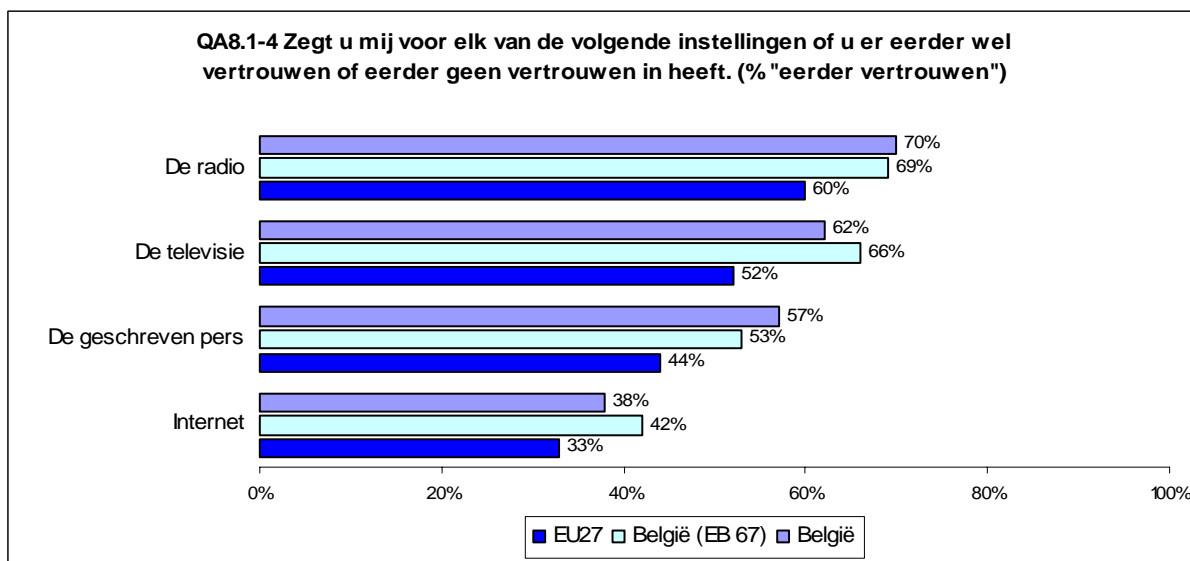

Volgens de logica van de hoger opgetekende resultaten lijkt het percentage van Belgische respondenten die klagen dat hun media te weinig berichten over de Europese Unie, gestegen te zijn sinds het voorjaar 2006: +12 punten voor de radio, +12 punten voor de geschreven pers en +8 punten voor de televisie. De Belgen verklaren voor het merendeel nog tevreden te zijn over de berichtgeving over de Europese actualiteit in de geschreven pers, meer dan op de televisie of op de radio.

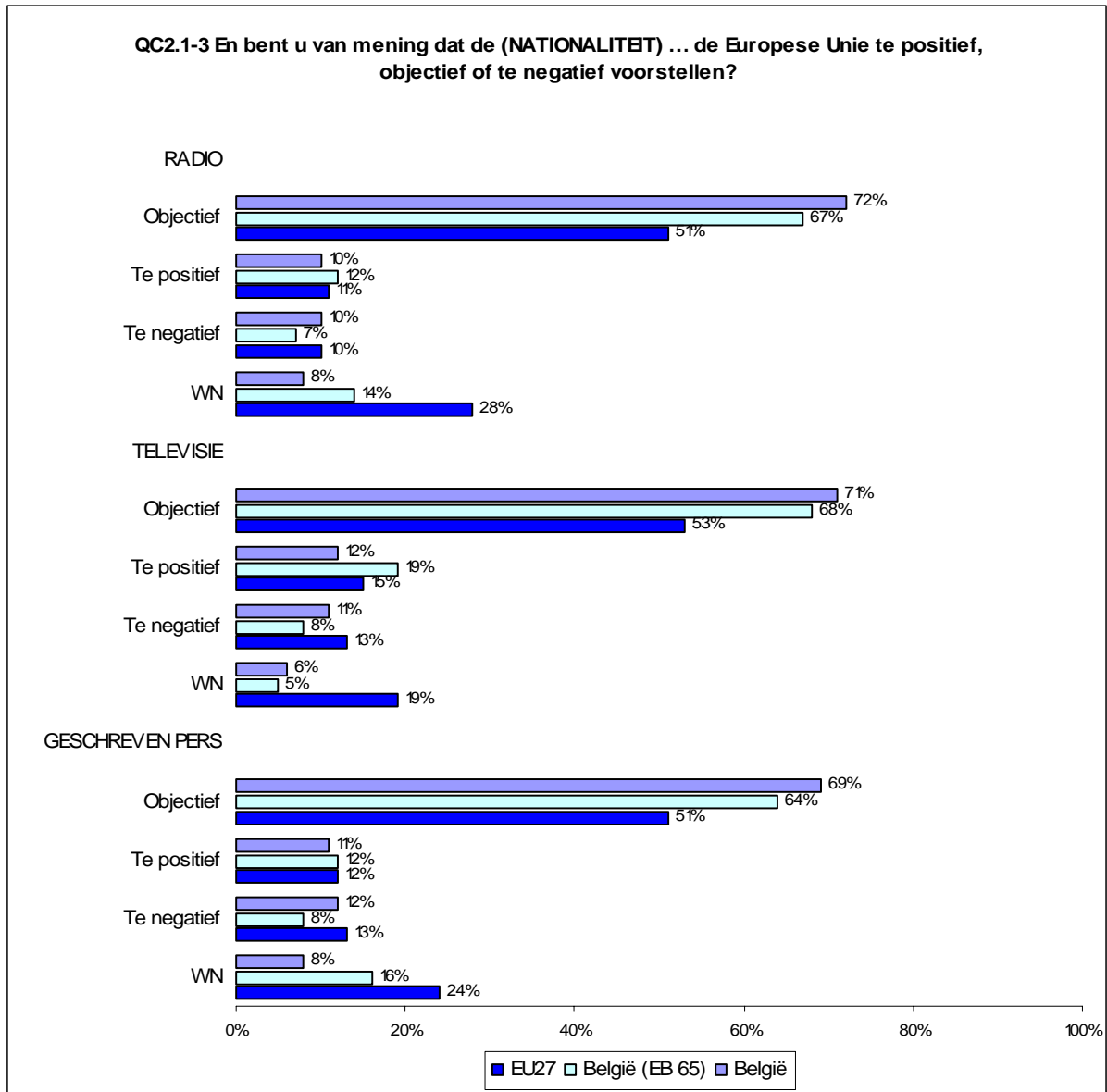
3.2. Vertrouwen in de media

Algemeen genomen, hebben de Belgen vertrouwen in de traditionele media, met name de radio (70%), de televisie (62%) en de geschreven pers (57%). Het internet boezemt daarentegen slechts 38% van de respondenten vertrouwen in, dat is een percentage dat 4 lager ligt dan dat van de vorige zomer. Een relatieve meerderheid van de Belgen heeft geen vertrouwen in het internet (45%).

Meer bepaald wat betreft de actualiteit over de Europese Unie menen de Belgische burgers dat hun media aan objectieve berichtgeving doet (van 69 tot 71%, naargelang van de media). Sinds de zomer 2006 is die mening versterkt (van +3 tot 5 punten, naargelang van de media).

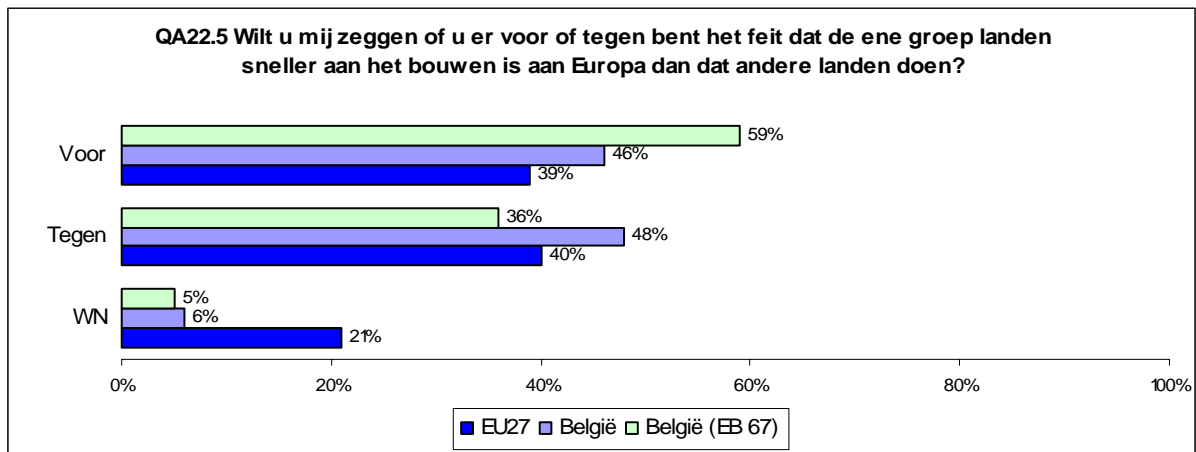

IV. EVOLUTIE VAN DE OPBOUW VAN DE EUROPESE UNIE

1. Verwachtingen en definiëring van de prioriteiten

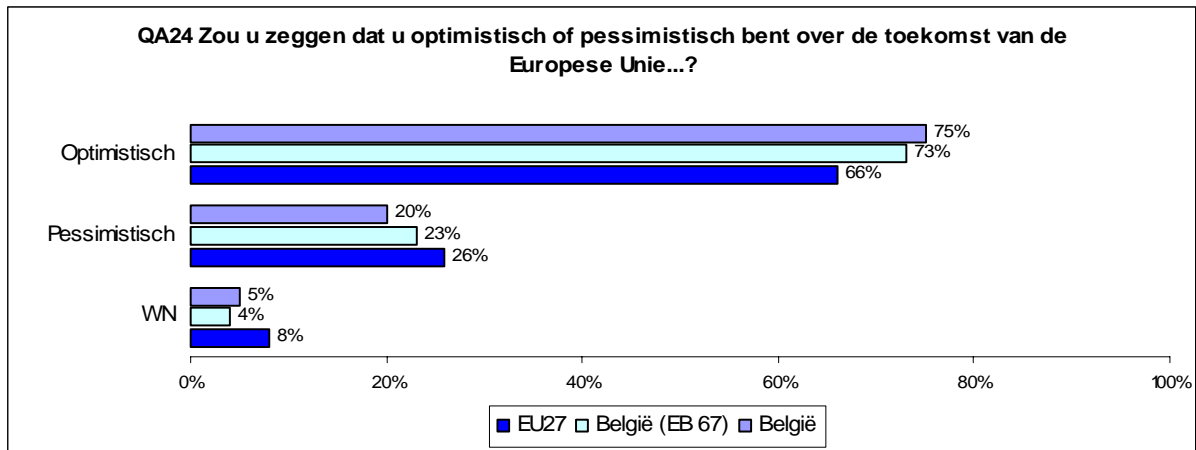
1.1. Een Europa met twee snelheden?

Aan het einde van de enquête werd naar de mening van de Belgische respondenten gevraagd over de wijze waarop ze de Europese Unie willen zien evolueren. Hun meningen daarover lopen uiteen: 46% meent dat de opbouw van de Europese Unie sneller zou kunnen vooruitgaan in een bepaalde groep van landen zonder te wachten op de andere landen, terwijl 48% zich daartegen verzet. Sinds de voorbije zomer heeft het idee van een Europa met twee snelheden bijgevolg terrein verloren: 59% van de Belgen verklaarden toen voorstander te zijn van een snellere opbouw van de Europese Unie in een bepaalde groep van landen.

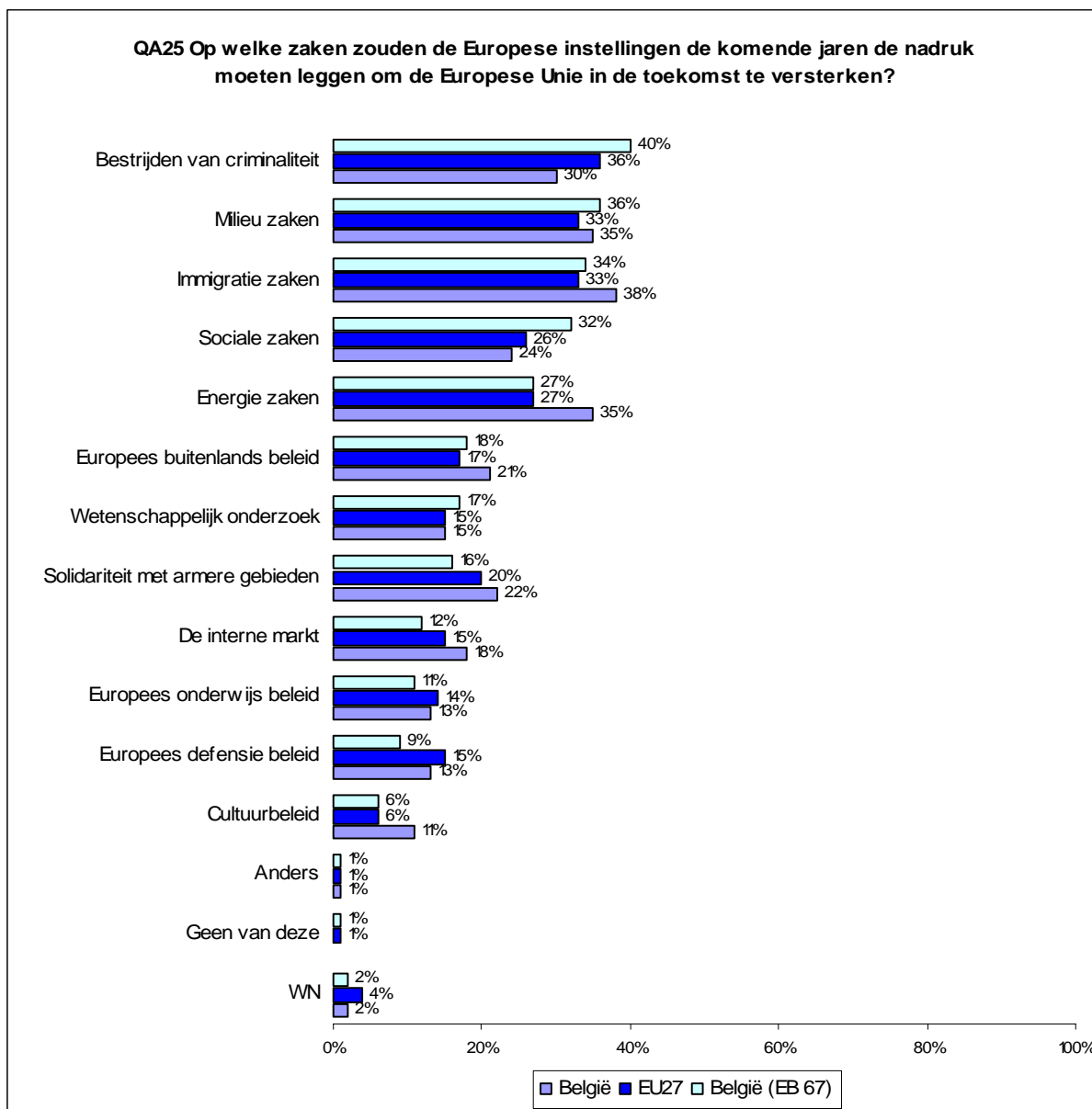
1.2. Optimisme of pessimisme over de toekomst van de Europese Unie

Ten overstaan van hun Europese medeburgers geven de Belgen meer blijk van optimisme over de toekomst van de Europese Unie (75%, of +9 punten). Die tendens naar optimisme is vooral merkbaar bij de 15-24 jarigen (87%), de personen met een hoog opleidingsniveau (80%), de studenten (92%), de zelfstandigen (91%), de leidinggevende kaderleden (91%) en de Brusselaars (86%).

1.3. Domeinen waarin de Europese instellingen hun actie zouden moeten versterken

Om de Europese Unie sterker te maken, zouden de Europese instellingen, volgens de Belgen, de komende jaren vooral de nadruk moeten leggen op de vraagstukken betreffende de immigratie (38%), energie (35%) en het milieu (35%). Ten opzichte van de voorbije zomer stellen we een stijging vast van het percentage van Belgische respondenten die vinden dat de Europese Unie haar acties moet versterken op het vlak van de energieproblematiek (+8 punten), de solidariteit met de armere gebieden (+6 punten), de interne markt (+6 punten), het cultuurbeleid (+5 punten), de immigratie (+4 punten) en de Europese buitenlandse aangelegenheden (+3 punten). Met uitzondering van de buitenlandse aangelegenheden worden die domeinen in België meer naar voren geschoven als prioriteiten dan in al de 27 Lidstaten.

2. Steun ten opzichte van de Europese beleidsvoering

2.1. Gemeenschappelijk immigratiebeleid

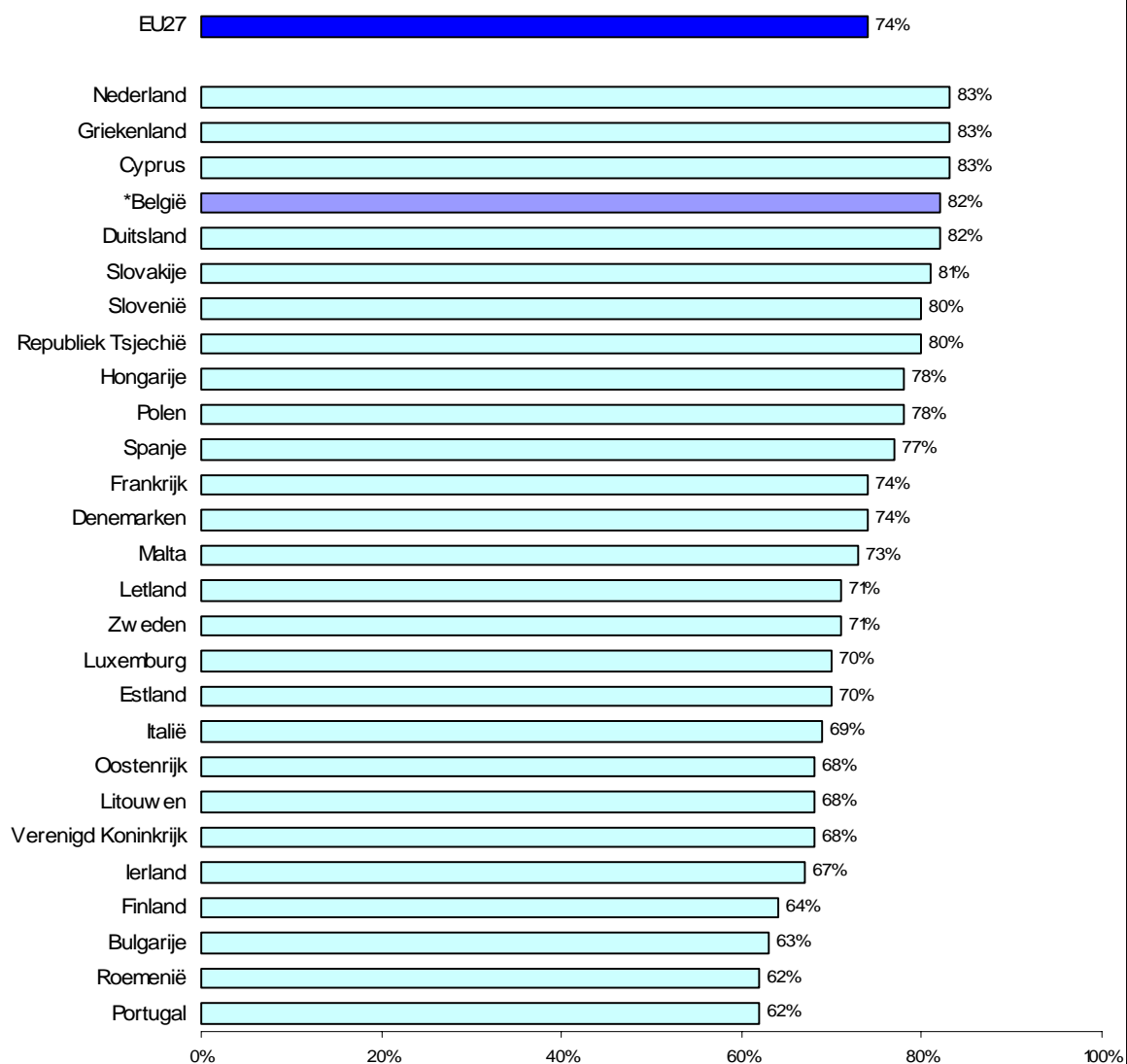
In een aantal domeinen waarin de Europese Unie een positieve invloed⁸ zou hebben, willen de Belgische burgers dat de actie van de Europese Unie verlengd zou worden in de vorm van een gemeenschappelijke beleidsvoering. Zo drukt 82% de uitdrukkelijke wens uit voor de ontwikkeling van een gemeenschappelijk immigratiebeleid voor mensen die afkomstig zijn van landen die geen lid zijn van de Europese Unie. Na de Nederlanders, de Grieken en de Cyprioten, staan de Belgen op de derde plaats tussen de respondenten die de grootste voorstander zijn van zo'n beleid.⁹

---

⁸ Zie punt 3.2. van het tweede hoofdstuk.

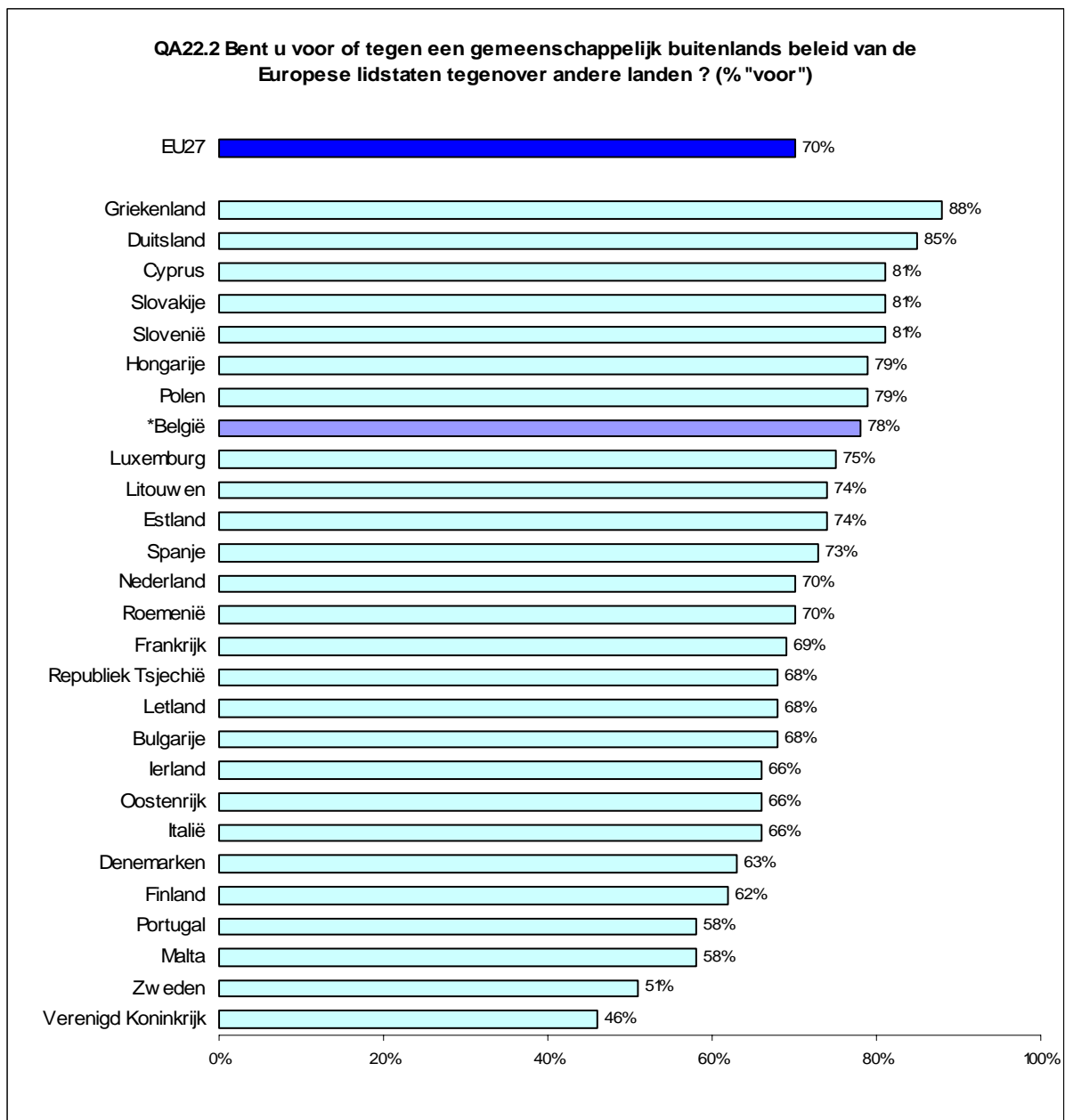
⁹ QA21.10 En meent u voor elk van de volgende domeinen in ons land dat de Europese Unie een positieve rol, een negatieve rol of geen van beide speelt? « Immigratie »

QA23.2 Bent u het met de volgende stellingen eens of oneens? De Europese Unie zou een gemeenschappelijk immigratiebeleid moeten voeren voor mensen van buiten de Europese Unie. (% "meer mee eens")

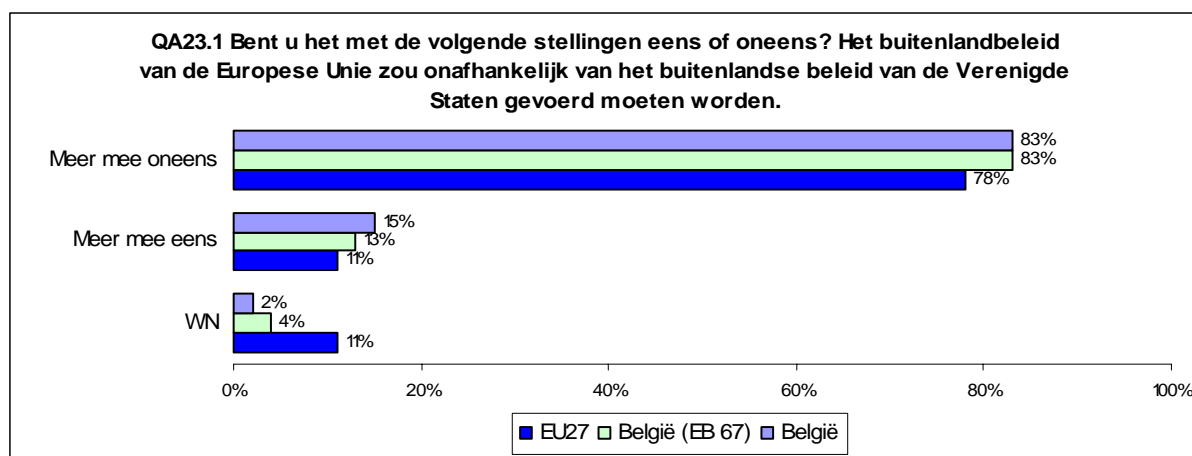
2.2. Gemeenschappelijk buitenlands beleid

Zoals we hoger reeds zagen, menen de Belgen dat de Europese Unie positief optreedt op het vlak van defensie en het buitenlands beleid (62%) en willen ze dat de beslissingen in dat domein gemeenschappelijk worden genomen (77%).¹⁰ Bovendien tonen ze zich voorstander van een gemeenschappelijk buitenlands beleid van de Europese Unie ten opzichte van de andere landen (78%).

¹⁰ Zie punten 3.2. en 3.3. van het tweede hoofdstuk.

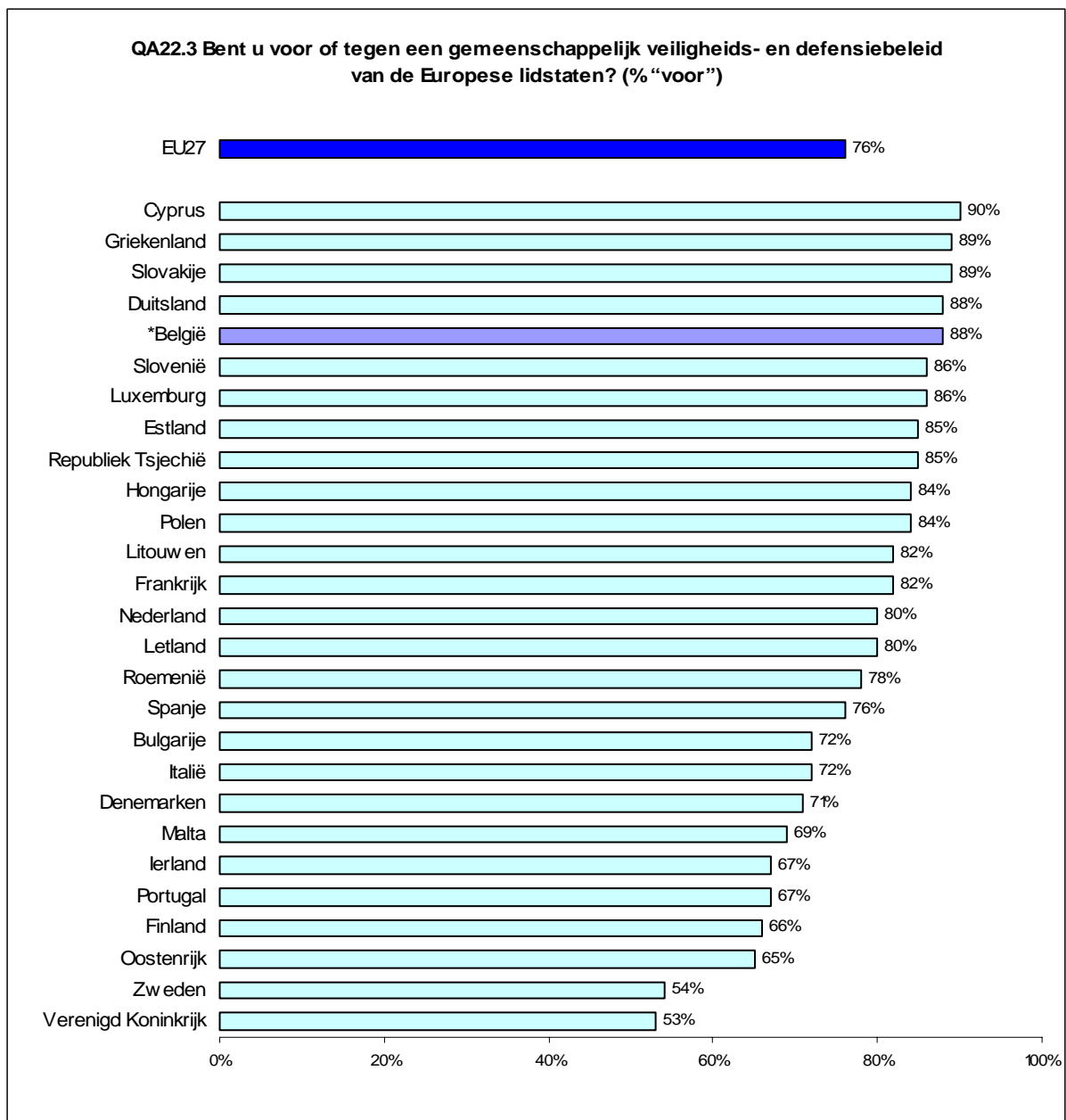
Het buitenlands beleid van de Europese Unie dat ze zouden willen tot stand zien komen, zou, volgens hen, onafhankelijk van het Amerikaanse buitenlandse beleid moeten worden gevoerd (83%).

2.3. Gemeenschappelijk veiligheids- en defensiebeleid

Na de Cyprioten, de Grieken, de Slovaken en de Duitsers bekleeden de Belgen de vijfde plaats tussen de Europese burgers die zich uitspreken voor een gemeenschappelijk veiligheids- en defensiebeleid (88%).

V. CONCLUSIE

Na de analyse van de resultaten van de enquête van de Standaard Eurobarometer 68 in België in het najaar 2007 onthouden we voornamelijk de volgende punten:

➤ **Nieuw optimisme ten overstaan van de werkgelegenheidssituatie, maar toenemende ongerustheid over de prijsstijgingen**

In de zomer 2007 meende nog 62% van de Belgen dat de werkgelegenheidssituatie in België slecht was, terwijl 52% die thans goed acht. In het najaar 2007 is hun voornaamste bekommernis niet langer de werkloosheid (27% vermeldingen, of -12 punten ten opzichte van zes maanden geleden), maar de inflatie die ze zien als het grootste probleem waarmee België wordt geconfronteerd (35% vermeldingen, of +15 punten).

➤ **Steun ten opzichte van de politieke instellingen: stabiel in het geval van de Europese instellingen, maar teruggang voor wat betreft de Belgische instellingen**

De Belgen zeggen tevreden te zijn over de werking van de democratie in hun land (66%), ondanks de flagrante deuk in hun vertrouwen ten opzichte van hun politieke instellingen in 2007. De vertrouwensindex van de Belgische regering toont bijgevolg een daling met 19 punten sinds het najaar 2006 (of 49%), die van het Belgische parlement een daling met 17 punten (of 49%) en die van de Belgische politieke partijen een daling met 4 punten (of 29%).

Hoewel ze tevens geneigd zijn om minder vertrouwen te hebben in de Europese Unie in het algemeen dan een jaar tevoren (65%, of -8 punten), geven de Belgen toch blijk van een grotere steun aan de Europese Unie dan het gemiddelde (48%). Hun vertrouwen in de Europese Commissie (67%, of -1 punt) en in het Europees Parlement (68%, ongewijzigd) is daarentegen stabiel gebleven sinds de vorige zomer en is nog steeds groter dan dat van de andere Europese burgers (+17 punten voor de Europese Commissie en +13 punten voor het Europees Parlement).

➤ **Algemene positieve houding ten overstaan van het statuut van Lidstaat van België, maar een kritische noot bij de rol van de Europese Unie op het vlak van de inflatie**

Meer dan hun Europese medeburgers zijn de Belgen ervan overtuigd dat de verbondenheid van hun land met de Europese Unie een goede zaak is (74%, of +16 punten). Alles in beschouwing genomen, zou België voordeel hebben gehaald uit zijn statuut van Lidstaat (75%), meer bepaald op het vlak van de bestrijding van het terrorisme (69%), defensie en buitenlandse aangelegenheden (62%) en economie (53%). Vier Belgen op tien menen tevens dat de Europese Unie een positieve rol speelt op het vlak van de gezondheidszorg (40%) en het onderwijs (40%), domeinen die evenwel onder de nationale bevoegdheid vallen. Een relatieve meerderheid van de Belgische burgers meent evenwel dat de Europese Unie veeleer een negatieve rol speelt op het vlak van de inflatie (45%).

➤ **Berichtgeving over de Europese actualiteit door de Belgische media steeds ontoereikender geacht**

Sinds het voorjaar 2006 stellen we een stijging vast van het percentage van Belgische respondenten die erover klagen dat de Belgische media te weinig berichten over de Europese Unie : +5 punten voor de televisie, +12 punten voor de radio en +12 punten voor de geschreven pers. Hoewel ze in het algemeen nog tevreden zijn over de berichtgeving in de geschreven pers over de Europese actualiteit (54%), lijken ze de berichtgeving op de televisie (46%) en de radio (43%) ontoereikend te vinden. Bovendien verklaart 72% van hen dat ze niet goed op de hoogte zijn van de Europese aangelegenheden. Het percentage van Belgische respondenten die daarentegen menen goed op de hoogte te zijn van Europese aangelegenheden (27%) ligt evenwel boven het Europese gemiddelde (18%) en België bekleedt de zevende plaats tussen de Lidstaten met het meeste respondenten die menen goed op de hoogte te zijn.

➤ **Vertrouwen in de traditionele media, maar niet in het internet**

De Belgen hebben doorgaans vertrouwen in hun media (70% voor de radio, 62% voor de televisie en 57% voor de geschreven pers) en menen dat hun berichtgeving over de Europese actualiteit objectief is (71% voor de televisie, 69% voor de geschreven pers en 67% voor de radio). Hun vertrouwen in het internet lijkt daarentegen steeds meer af te nemen sinds de vorige zomer, of 45%).

➤ **Optimisme over de toekomst van de Europese Unie**

De Belgen zeggen optimistisch te zijn over de toekomst van de Europese Unie (75%) en zijn meer geneigd om te denken dat het de goede kant opgaat in de Europese Unie, dan een jaar geleden (+11 punten, of 48%).

➤ **Prioriteiten voor de Europese Unie: immigratie, energie, milieu en solidariteit met de armere gebieden**

Voor meer dan één Belg op vier moeten de Belgische instellingen de komende jaren de nadruk leggen op een aantal domeinen, om de Europese Unie te versterken: immigratie (38%), milieu (35%), energie (35%), de bestrijding van de criminaliteit (30%) en de solidariteit met de armere gebieden (22%).

BIJLAGEN

1. Technische specificaties

Entre le 22 septembre et le 3 novembre 2007, TNS Opinion & Social, un consortium créé entre Taylor Nelson Sofres et EOS Gallup Europe, a réalisé la vague 68.1 de l'EUROBAROMETRE à la demande de la COMMISSION EUROPEENNE, direction générale de la communication, unité « Analyse de l'opinion publique et des médias ».

L'EUROBAROMETRE 68.1 couvre la population de 15 ans et plus - ayant la nationalité d'un des Pays membres de l'Union européenne - et résidant dans un des pays Membres de l'Union européenne. L'EUROBAROMETRE 68.1 a été conduit également dans les deux pays candidats (la Croatie et la Turquie), en Communauté Turque Chypriote et dans l'ancienne République yougoslave de Macédoine. Dans ces pays, l'étude a couvert la population nationale et les citoyens de tous les Etats membres résidant dans ces pays et ayant une maîtrise de la langue nationale suffisante pour répondre au questionnaire. Le principe d'échantillonnage appliqué dans tous les Etats participant à cette étude est une sélection aléatoire (probabiliste) à phases multiples. Dans chaque pays, divers points de chute ont été tirés avec une probabilité proportionnelle à la taille de la population (afin de couvrir la totalité du pays) et à la densité de la population.

A cette fin, ces points de chute ont été tirés systématiquement dans chacune des "unités régionales administratives", après avoir été stratifiés par unité individuelle et par type de région. Ils représentent ainsi l'ensemble du territoire des pays participant à l'étude, selon les EUROSTAT-NUTS II (ou équivalent) et selon la distribution de la population habitant dans le pays en termes de zones métropolitaines, urbaines et rurales. Dans chacun des points de chute sélectionnés, une adresse de départ a été tirée de manière aléatoire. D'autres adresses (chaque Nième adresse) ont ensuite été sélectionnées par une procédure de "random route" à partir de l'adresse initiale. Dans chaque ménage, le répondant a été tiré aléatoirement (suivant la règle du "plus proche anniversaire"). Toutes les interviews ont été réalisées en face à face chez les répondants et dans la langue nationale appropriée. En ce qui concerne la technique de collecte de données, le système CAPI (*Computer Assisted Personal Interview*) a été utilisé dans tous les pays où cela était possible.

ABREVIATIONS	PAYS	INSTITUTS	N° ENQUETES	DATES TERRAIN	POPULATION 15+
BE	Belgique	TNS Dimarso	1.022	25/09/2007 21/10/2007	8.650.994
BG	Bulgarie	TNS BBSS	977	25/09/2007 10/10/2007	6.671.699
CZ	Rép. Tchèque	TNS Aisa	1.106	24/09/2007 15/10/2007	8.571.710
DK	Danemark	TNS Gallup DK	999	30/09/2007 03/11/2007	4.411.580
DE	Allemagne	TNS Infratest	1.509	24/09/2007 17/10/2007	64.361.608
EE	Estonie	Emor	1.012	27/09/2007 22/10/2007	887.094
EL	Grèce	TNS ICAP	1.000	24/09/2007 17/10/2007	8.693.566
ES	Espagne	TNS Demoscopia	1.000	25/09/2007 21/10/2007	37.024.972
FR	France	TNS Sofres	1.036	22/09/2007 20/10/2007	44.010.619
IE	Irlande	TNS MRBI	1.007	24/09/2007 21/10/2007	3.089.775
IT	Italie	TNS Abacus	1.045	26/09/2007 17/10/2007	48.892.559
CY	Rép. de Chypre	Synovate	500	24/09/2007 22/10/2007	596.752
CY(tcc)	Com. turque chypriote	KADEM	500	25/09/2007 16/10/2007	157.101
LV	Lettonie	TNS Latvia	1.006	25/09/2007 22/10/2007	1.418.596
LT	Lituanie	TNS Gallup Lithuania	1.016	24/09/2007 15/10/2007	2.803.661
LU	Luxembourg	TNS ILReS	502	24/09/2007 22/10/2007	374.097
HU	Hongrie	TNS Hungary	1.000	27/09/2007 24/10/2007	8.503.379
MT	Malte	MISCO	500	24/09/2007 18/10/2007	321.114
NL	Pays-Bas	TNS NIPO	1.005	24/09/2007 22/10/2007	13.030.000
		Österreichisches			
AT	Autriche	Gallup-Institut	1.015	24/09/2007 15/10/2007	6.848.736
PL	Pologne	TNS OBOP	1.000	26/09/2007 17/10/2007	31.967.880
PT	Portugal	TNS EUROTESTE	1.000	24/09/2007 21/10/2007	8.080.915
RO	Roumanie	TNS CSOP	1.000	24/09/2007 18/10/2007	18.173.179
SI	Slovénie	RM PLUS	1.009	25/09/2007 21/10/2007	1.720.137
SK	Slovaquie	TNS AISA SK	1.126	26/09/2007 11/10/2007	4.316.438
FI	Finlande	TNS Gallup Oy	1.033	23/09/2007 21/10/2007	4.348.676
SE	Suède	TNS GALLUP	1.003	28/09/2007 21/10/2007	7.486.976
UK	Royaume-Uni	TNS UK	1.340	24/09/2007 21/10/2007	47.685.578
HR	Croatie	Puls	1.000	25/09/2007 21/10/2007	3.722.800
TR	Turquie	TNS PIAR	1.004	24/09/2007 21/10/2007	47.583.830
	Anc. Rép. yougoslave				
MK	de Macédoine	TNS Brima	1.009	22/09/2007 03/10/2007	1.596.267
TOTAL			30.281	22/09/2007 03/11/2007	446.002.288

Dans chaque pays, l'échantillon a été comparé à l'univers. La description de l'univers se base sur les données de population EUROSTAT ou provenant des Instituts nationaux de Statistique. Pour tous les pays couverts par l'étude, une procédure de pondération nationale a été réalisée (utilisant des pondérations marginales et croisées), sur base de cette description de l'univers. Dans tous les pays le sexe, l'âge, les régions et la taille de l'agglomération ont été introduits dans la procédure d'itération. Pour la pondération internationale (i.e. les moyennes UE), TNS Opinion & Social recourt aux chiffres officiels de population, publiés par EUROSTAT ou les instituts nationaux de Statistique. Les chiffres complets de la population, introduits dans cette procédure de post-pondération, sont indiqués ci-dessus.

Il importe de rappeler aux lecteurs que les résultats d'un sondage sont des estimations dont l'exactitude, toutes choses égales par ailleurs, dépend de la taille de l'échantillon et du pourcentage observé. Pour des échantillons d'environ 1.000 interviews, le pourcentage réel oscille dans les intervalles de confiance suivants :

Pourcentages observés	10% ou 90%	20% ou 80%	30% ou 70%	40% ou 60%	50%
Limites de confiance	± 1.9 points	± 2.5 points	± 2.7 points	± 3.0 points	± 3.1 points

2. Vragenlijst

A	uw studienummer
---	-----------------

--	--	--	--	--	--

EB67.3 A

B	landcode
---	----------

--	--

EB67.3 B

C	ons studienummer
---	------------------

--	--	--

EB67.3 C

D	interview nummer
---	------------------

--	--	--	--	--	--	--

EB67.3 D

E	Split ballot
---	--------------

A
B

EB67.3 E

Item 28 alleen in Turkije

Item 29 alleen in Kroatië

Item 30 alleen in Cyprus (Noord)

ITEM 31 ALLEEN IN VOORMALIGE JOEGOSLAVISCHE REPUBLIEK MACEDONIË

Q1	Wat is uw nationaliteit? Noemt u maar het land, of de landen, waarvan u de nationaliteit bezit.
----	---

(ENQ.: MEER ANTWOORDEN MOGELIJK)

België
Denemarken
Duitsland
Griekenland

Standaard Eurobarometer 68

Spanje
Frankrijk
Ierland
Italië
Luxemburg
Nederland
Portugal
Engeland (Groot-Brittannië, Noord-Ierland)
Oostenrijk
Zweden
Finland
Cyprus (Zuid)
Tsjechië
Estland
Hongarije
Letland
Litouwen
Malta
Polen
Slowakije
Slovenië
Bulgarije
Roemenië
Turkije
Kroatië
Andere landen
WEET NIET (INDIEN SPONTAAN GENOEMD)

EB67.3 Q1

INDIEN ALLEEN 'EEN ANDER LAND' OF 'WEET NIET' BIJ Q1 STOP INTERVIEW

STEL QA1 TOT EN MET QA16 IN EU27 + TR+ HR+CY (tcc) +FYROM

QA1 Als u onder vrienden bent, wordt er dan vaak, af en toe, of nooit over politieke zaken gesproken?

Vaak	1
Af en toe	2
Nooit	3
WEET NIET (INDIEN SPONTAAN GENOEMD)	4

EB67.2 QA1

QA2 Slaagt u er wel eens in om vrienden, familie en collega's te overtuigen van iets waaraan u veel belang hecht? Gebeurt dit ...?

(ENQ.: LEES OP)

Meestal	1
Af en toe	2
Zelden	3

Standaard Eurobarometer 68

Nooit	4
WEET NIET (INDIEN SPONTAAN GENOEMD)	5

EB67.2 QA2

QA3	Bent u over het geheel genomen zeer tevreden, tamelijk tevreden, niet zo tevreden of helemaal niet tevreden met het leven dat u leidt? Zou u zeggen dat u:
-----	--

(ENQ.: LEES OP)

zeer tevreden bent	1
tamelijk tevreden bent	2
niet zo tevreden bent	3
helemaal niet tevreden bent	4
WEET NIET (INDIEN SPONTAAN GENOEMD)	5

EB67.2 QA3

QA4: STEL ITEM 1 NIET in CY(tcc) – STEL ITEM 2 ALLEEN in CY(tcc)

QA4	Hoe beoordeelt u de huidige stand van zaken op elk van de volgende gebieden?
-----	--

(ENQ.: TOON SCHERM MET SCHAAL - ÉÉN ANTWOORD PER REGEL)

	(ENQ.: LEES OP)	Ze er go ed	Ta me lijk go ed	Ta me lijk sle cht	Ze er sle cht	WEET NIET (INDIEN SPONTAAN GENOEMD)
--	-----------------	----------------------	------------------------------	--------------------------------	------------------------	--

1	De <NATIONALITEIT> economie	1	2	3	4	5
2		1	2	3	4	5
3	De Europese economie	1	2	3	4	5
4	De werkgelegenheid in <ONS LAND>	1	2	3	4	5
5	De milieuontwikkeling in <ONS LAND>	1	2	3	4	5
6	Het sociale zekerheidstelsel in <ONS LAND>	1	2	3	4	5

EB67.2 QA49 (ITEM 1 AND 2) - EB66.1 QA51 (ITEMS 3 - 6)

QA5: STEL ITEMS 2 EN 5 NIET in CY(tcc) – VRAAG ITEMS 3 EN 6 ALLEEN in CY(tcc)

QA5	Wat zijn uw verwachtingen voor de komende 12 maanden: zullen de komende 12 maanden beter, slechter of hetzelfde zijn als het gaat om ...
-----	--

	(ENQ.: LEES OP)	Bet er	Sle chter	He tze lfde	WEET NIET (INDIEN SPONTAAN GENOEMD)
--	-----------------	-----------	--------------	-------------------	--

1	Uw leven in het algemeen?	1	2	3	4
---	---------------------------	---	---	---	---

Standaard Eurobarometer 68

2	De economische situatie in <ONS LAND>?	1	2	3	4
3		1	2	3	4
4	De financiële situatie in uw eigen huishouden?	1	2	3	4
5	De werkgelegenheid in <ONS LAND>?	1	2	3	4
6		1	2	3	4
7	De situatie wat uw eigen werk betreft?	1	2	3	4
8	De economische situatie in de Europese Unie	1	2	3	4

EB67.2 QA4

STEL QA6a NIET in CY(tcc) – CY(tcc) GA NAAR QA6b

QA6a Wat zijn volgens u momenteel de twee belangrijkste zaken die in <ONS LAND> spelen?

(ENQ.: TOON SCHERM - LEES OP - MAXIMAAL 2 ANTWOORDEN)

Criminaliteit	1,
Economische situatie	2,
Stijgende prijzen/Inflatie	3,
Belastingen	4,
Werkloosheid	5,
Terrorisme	6,
Defensie/buitenlandse zaken	7,
Huisvesting	8,
Immigratie	9,
Gezondheidszorg	10,
Onderwijs	11,
Pensioenen	12,
Milieubescherming	13,
Energie gerelateerde zaken	14,
Anders (ENQ.: INDIEN SPONTAAN GENOEMD)	15,
WEET NIET (INDIEN SPONTAAN GENOEMD)	16,

EB67.2 QA18a

STEL QA6b ALLEEN in CY(tcc) – ANDEREN GAAN NAAR QA7

QA6b

(ENQ.: TOON SCHERM - LEES OP - MAXIMAAL 2 ANTWOORDEN)

Criminaliteit
Economische situatie
Stijgende prijzen/Inflatie
Belastingen
Werkloosheid
Terrorisme

Standaard Eurobarometer 68

Huisvesting
Immigratie
Gezondheidszorg
Onderwijs
Milieubescherming
Anders (ENQ.: INDIEN SPONTAAN GENOEMD)
WEET NIET (INDIEN SPONTAAN GENOEMD)

EB67.2 QA18b

IEDEREEN

QA7 Zou u zeggen dat het over het algemeen de goede kant of de verkeerde kant opgaat, in ...

(ENQ.: ÉÉN ANTWOORD PER REGEL)

	(ENQ.: LEES OP)	Het gaat de goede kant op	Het gaat de verkeerde kant op	Geen van beide	Weet niet
1	<ONS LAND>	1	2	3	4
2	De Europese Unie	1	2	3	4

EB66.1 QA5

QA8: STEL ITEMS 5, 7, 11 en 12 NIET in CY(tcc)

QA8 Ik wil u nu een vraag stellen over het vertrouwen dat u heeft in bepaalde instellingen. Zegt u mij voor elk van de volgende instellingen of u er eerder wel vertrouwen of eerder geen vertrouwen in heeft.

	(LEES OP)	Eerder wel vertrouwen	Eerder geen vertrouwen	WEET NIET (INDIEN SPONTAAN GENOEMD)
1	De geschreven pers	1	2	3
2	De radio	1	2	3
3	De televisie	1	2	3
4	Internet	1	2	3
5	Justitie, het <NATIONALITEIT> rechtssysteem	1	2	3
6	De politie	1	2	3
7	Het leger	1	2	3
8	De kerk	1	2	3
9	De vakbonden	1	2	3
10	Politieke partijen	1	2	3
11	De <NATIONALITEIT>regering	1	2	3
12	Het <NATIONALITEIT> PARLEMENT	1	2	3
13	De Europese Unie	1	2	3
14	De Verenigde Naties	1	2	3
15	Consumentenverenigingen	1	2	3

Standaard Eurobarometer 68

EB67.2 QA16 (ITEMS 1-4, 11-13) - EB66.3 QA18 (ITEM 10) - EB66.1 QA6 (ITEMS 5-9, 14, 15)

STEL QA9a ALLEEN IN EU27 – ANDEREN GAAN NAAR QA9b

QA9a Wilt u mij voor elke uitspraak zeggen of u het eerder eens of oneens bent?

	(ENQ.: LEES OP)	Eerder eens	Eerder oneens	WEET NIET (INDIEN SPONTAAN GENOEMD)
--	-----------------	-------------	---------------	--

1	Mijn stemt telt mee in de Europese Unie.	1	2	3
2	De stem van <ONS LAND> telt mee in de Europese Unie	1	2	3
3	Ik voel me heel erg betrokken bij Europese zaken.	1	2	3
4	Met de belangen van <ONS LAND> wordt goed rekening gehouden in de Europese Unie	1	2	3
5	De grootste landen hebben de meeste macht in de Europese Unie.	1	2	3
6	Ik begrijp hoe de Europese Unie in elkaar zit.	1	2	3
7	<ONS LAND> zal in de toekomst meer invloed krijgen in de Europese Unie.	1	2	3

EB67.2 QA34a TREND MODIFIED

STEL QA9b ALLEEN IN TR, HR, FYROM en CY (tcc) - STEL ITEMS 2 en 6 NIET in CY (tcc) - STEL ITEMS 3 en 7 ALLEEN IN CY (tcc) - ANDEREN GAAN NAAR QA10

QA9b Wilt u mij voor elke uitspraak zeggen of u het eerder eens of oneens bent?

	(ENQ.: LEES OP)	Eerder mee eens	Eerder mee oneens	WEET NIET (INDIEN SPONTAAN GENOEMD)
--	-----------------	-----------------	-------------------	--

1	Mijn stemt telt mee in de Europese Unie.	1	2	3
2	Met de belangen van <ONS LAND> wordt goed rekening gehouden in de Europese Unie	1	2	3
3		1	2	3
4	De grootste landen hebben de meeste macht in de Europese Unie.	1	2	3
5	Ik begrijp hoe de Europese Unie in elkaar zit.	1	2	3
6	<ONS LAND> zal in de toekomst meer invloed krijgen in de Europese Unie.	1	2	3
7		1	2	3

EB67.2 QA34b TREND MODIFIED

QA10: STEL ITEM 2 NIET in CY(tcc) – STEL ITEM 3 ALLEEN in CY(tcc)

QA10 Mensen kunnen zich in meer of mindere mate gehecht voelen aan hun stad of dorp, aan hun land of aan de Europese Unie. In welke mate bent u gehecht aan ..

Standaard Eurobarometer 68

(ENQ.: TOON SCHERM MET SCHAAL - EEN ANTWOORD PER REGEL)

	(ENQ.: LEES OP)	Sterk gehecht	Nogal gehecht	Niet erg gehecht	Helemaal niet gehecht	WEET NIET (INDIEN SPONTAAN GENOEMD)
--	-----------------	------------------	------------------	---------------------	--------------------------	--

1	uw stad of dorp	1	2	3	4	5
2	<ONS LAND>	1	2	3	4	5
3		1	2	3	4	5
4	De Europese Unie	1	2	3	4	5

EB67.2 QA33

STEL QA11a en QA11b NIET IN CY (tcc) - CY(tcc) GA NAAR QA12

QA11a	De wijze waarop de democratie in <ONS LAND> functioneert, bent u daarover al met al zeer tevreden, tamelijk tevreden, niet zo tevreden of helemaal niet tevreden
-------	--

QA11b	En de wijze waarop de democratie in DE EUROPESE UNIE functioneert, bent u daarover al met al zeer tevreden, tamelijk tevreden, niet zo tevreden of helemaal niet tevreden?
-------	--

(INT. TOON SCHERM MET SCHAAL)

(INT.: LEES VOOR)	QA11a	QA11b
	In Nederland	In de Europese Unie
ZEER TEVREDEN	1	1
TAMELIJK TEVREDEN	2	2
NIET ZO TEVREDEN	3	3
HELEMAAL NIET TEVREDEN	4	4
Weet niet	5	5

EB65.2 Q34a & b

STEL QA35 CODE 1,2,3 EN 4 ALS SPLIT A EN STEL CODE 1,2,3 EN 5 ALS SPLIT B

STEL QA12a en QA13a NIET in TR, HR, FYROM en CY(tcc) – FYROM, TR en HR GA NAAR QA12b – CY(tcc) GA NAAR QA12c

QA12a	In het algemeen gesproken: vindt u het een goede of een slechte zaak of noch het één noch het ander dat <ONS LAND> lid is van de Europese Unie?
-------	---

(ENQ.: LEES OP)

Goede zaak
Slechte zaak
Noch goed, noch slecht
WEET NIET (INDIEN SPONTAAN GENOEMD)

EB67.2 QA9a

QA13a	Heeft <ONS LAND>, alles welbeschouwd, naar uw idee wel of geen voordeel bij zijn lidmaatschap van de Europese Unie?
-------	---

Wel voordeel

Standaard Eurobarometer 68

Geen voordeel
WEET NIET (INDIEN SPONTAAN GENOEMD)

EB67.2 QA10a

STEL QA12b EN QA13b ALLEEN IN FYROM, TR, EN HR - EU27 GAAN NAAR QA14 - CY (tcc)
GA NAAR QA12c

QA14 Welk beeld roept de Europese Unie in het algemeen bij u op: een zeer positief beeld, een tamelijk positief beeld, een neutraal beeld, een tamelijk negatief beeld, of een zeer negatief beeld?

--

Zeer positief	1
Tamelijk positief	2
Neutraal	3
Tamelijk negatief	4
Zeer negatief	5
WEET NIET (INDIEN SPONTAAN GENOEMD)	6

EB67.2 QA11

QA15 Heeft u wel eens iets gehoord over.....?

	(ENQ.: LEES OP)	JA	NEE	WEET NIET (INDIEN SPONTAAN GENOEMD)

1	Het Europees Parlement	1	2	3
2	De Europese Commissie	1	2	3
3	De Raad van de Europese Unie (Raad van Ministers)	1	2	3
4	Het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen	1	2	3
5	De Europese Ombudsman	1	2	3
6	De Europese Centrale Bank	1	2	3
7	De Europese Rekenkamer	1	2	3
8	Het Comité van de Regio's	1	2	3
9	Het Economisch en Sociaal Comité van de Europese Unie	1	2	3

EB67.2 QA13 (ITEMS 1-3, 6) - EB66.1 QA18 (ITEMS 4-5, 7-9)

QA16 En kunt u mij voor de volgende instellingen zeggen of u er eerder wel vertrouwen of eerder geen vertrouwen in heeft?

	(ENQ.: LEES OP)	EERDER WEL VERTROUWEN	EERDER GEEN VERTROUWEN	WEET NIET (INDIEN SPONTAAN GENOEMD)

1	Het Europees Parlement	1	2	3
2	De Europese Commissie	1	2	3
3	De Raad van de Europese Unie (Raad van Ministers)	1	2	3

Standaard Eurobarometer 68

4	Het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen	1	2	3
5	De Europese Ombudsman	1	2	3
6	De Europese Centrale Bank	1	2	3
7	De Europese Rekenkamer	1	2	3
8	Het Comité van de Regio's	1	2	3
9	Het Economisch en Sociaal Comité van de Europese Unie	1	2	3

EB67.2 QA15 (ITEMS 1-3, 6) - EB66.1 QA19 (ITEMS 4-5, 7-9)

Nu gaan we het hebben over een ander onderwerp

STEL QB in EU27 - ANDEREN GAAN NAAR QA17

--

QA17	Kunt u van elk van de volgende stellingen over de Europese Unie zeggen of u denkt dat het juist of onjuist is?
------	--

	(ENQ.: LEES OP)	JUIST	ONJUIST	WEET NIET (INDIEN SPONTAAN GENOEMD)
--	-----------------	-------	---------	--

1	De Europese Unie bestaat momenteel uit 15 lidstaten.	1	2	3
2	Elke zes maanden wordt een andere lidstaat voorzitter van de Raad van de Europese Unie (Raad van Ministers)	1	2	3
3	De euro-zone bestaat tegenwoordig in 12 lidstaten (N)	1	2	3

EB67.2 QA17 (ITEMS 1, 2)

STEL QA18a EN QA18b ALLEEN in PT

QA18a	In de Europese Unie vervult elke lidstaat op z'n beurt gedurende zes maanden het voorzitterschap van de Raad van Ministers. Op dit moment is het de beurt van Nederland. Heeft u onlangs nog iets gelezen in de krant of gehoord of gezien op de radio of televisie over het voorzitterschap van Nederland?
-------	---

Ja

Nee

Weet niet

EB67.2 QA44a

QA19	Vindt u dat men in <ONS LAND> over het algemeen wel of niet goed op de hoogte is van Europese politieke zaken?
------	--

(ENQ.: LEES OP - ÉÉN ANTWOORD MOGELIJK)

Zeer goed op de hoogte

Tamelijk goed op de hoogte

Standaard Eurobarometer 68

Niet zo goed op de hoogte
Helemaal niet goed op de hoogte
WEET NIET (INDIEN SPONTAAN GENOEMD)

EB67.2 QA22a (FILTER MODIFIED)-QUESTION ASKED TO A HALF OF THE SAMPLE

--

--

QC1	Wat vindt u in het algemeen gesproken van de berichtgeving door de <NATIONALITEIT> schrijvende pers over de Europese Unie? Is dat teveel, precies goed of te weinig?
-----	--

(ÉÉN ANTWOORD PER LIJN)

	(LEES VOOR)	Te veel	Precies goed	Te weinig	Weet niet
--	-------------	---------	--------------	-----------	-----------

1	Televisie	1	2	3	4
2	Radio	1	2	3	4
3	De schrijvende pers	1	2	3	4
4	Websites (N)	1	2	3	4

EB65.2 QA21 TREND MODIFIED

--

QC2	En bent u van mening dat de <NATIONALITEIT> media de Europese Unie te positief, objectief of te negatief voorstellen?
-----	---

(ÉÉN ANTWOORD PER LIJN)

	(LEES VOOR)	Te positief	Objectief	Te negatief	Weet niet
--	-------------	-------------	-----------	-------------	-----------

1	Televisie	1	2	3	4
2	Radio	1	2	3	4
3	De schrijvende pers	1	2	3	4
4	Websites (N)	1	2	3	4

EB65.2 QA22 TREND MODIFIED

SPLIT BALLOT A: STEL ITEM 10 - SPLIT BALLOT B: STEL ITEMS 11 EN 12

STEL VRAAG A20a NIET in CY(tcc) – CY(tcc) GA NAAR VRAAG 20b

QA20a	Kunt u mij voor elk van de volgende gebieden zeggen of u vindt dat beslissingen genomen moeten worden door de <NATIONALITEIT> regering, of binnen de Europese Unie.
-------	---

	(ENQ.: LEES OP -ROTEER)	NEDERLANDSE REGERING	BINNEN DE EUROPESE UNIE	WEET NIET (INDIEN SPONTAAN GENOEMD)
--	-------------------------	-------------------------	-------------------------------	--

1	Bestrijden van criminaliteit	1	2	3
2	Belastingen	1	2	3

Standaard Eurobarometer 68

3	Bestrijden van de werkloosheid	1	2	3
4	Bestrijden van terrorisme	1	2	3
5	Defensie en Buitenlandse Zaken	1	2	3
6	Immigratie	1	2	3
7	Onderwijssysteem	1	2	3
8	Pensioenen	1	2	3
9	Beschermen van het milieu	1	2	3
10	(SPLIT BALLOT A) Gezondheid en sociale zekerheid (M)	1	2	3
11	(SPLIT BALLOT B) Gezondheid (N)	1	2	3
12	(SPLIT BALLOT B) Sociale zekerheid (N)	1	2	3
13	Landbouw en visserij	1	2	3
14	Bescherming van de consument	1	2	3
15	Wetenschappelijk en technologisch onderzoek	1	2	3
16	Steun aan gebieden die economische problemen hebben	1	2	3
17	Energie	1	2	3
18	Concurrentie	1	2	3
19	Vervoer	1	2	3
20	Economie	1	2	3
21	Bestrijden van inflatie (N)	1	2	3

EB67.2 QA20a TREND MODIFIED

STEL VRA20b ALLEEN in CY(tcc) – ANDEREN NAAR VRA21

QA21	Kunt u mij voor elk van de volgende problemen in <ONS LAND> zeggen of u vindt dat de Europese Unie daarin een positieve rol speelt, een negatieve rol of een neutrale rol?
------	--

	(INT.: LEES VOOR)	POSITIEVE ROL	NEGATIEVE ROL	NEUTRALE ROL	Weet niet
1	Bestrijding van criminaliteit	1	2	3	4
2	Openbaar vervoer	1	2	3	4
3	Economische situatie	1	2	3	4
4	Stijgende prijzen/inflatie	1	2	3	4
5	Belasting	1	2	3	4
6	bestrijding van de werkloosheid	1	2	3	4
7	bestrijding van het terrorisme	1	2	3	4
8	Defensie en buitenlandse aangelegenheden	1	2	3	4
9	Huisvesting	1	2	3	4
10	Immigratie	1	2	3	4
11	Gezondheidszorg	1	2	3	4
12	Onderwijs	1	2	3	4
13	Pensioenen	1	2	3	4
14	Milieubescherming	1	2	3	4

EB65.2 QA29

Standaard Eurobarometer 68

QA22	Hoe denkt u over elk van de volgende voorstellen. Wilt u mij voor elk voorstel zeggen of u er vóór of tegen bent.
------	---

	(ENQ.: LEES OP -ROTEER)	VOOR	TEGEN	WEET NIET (INDIEN SPONTAAN GENOEMD)
--	-------------------------	------	-------	--

1	Een Europese Monetaire Unie met één munteenheid, de euro	1	2	3
2	Een gemeenschappelijke buitenlandse politiek van de Europese lidstaten tegenover andere landen.	1	2	3
3	Een gemeenschappelijke defensie- en veiligheidspolitiek van de Europese lidstaten.	1	2	3
4	Verdergaande uitbreiding van de Europese Unie teneinde andere landen in de toekomst deel te laten nemen.	1	2	3
5	Het feit dat de ene groep landen sneller aan het bouwen is aan Europa dan dat andere landen doen	1	2	3

EB67.2 QA27 TREND MODIFIED

QA23	De Europese Unie heeft al een gemeenschappelijk buitenlands- en veiligheidsbeleid en een Europees veiligheids- en defensiebeleid. Er is nu een discussie gaande in hoeverre deze uitgebreid moeten worden. Bent u het met de volgende stellingen eens of oneens?
------	--

	(INT.: LEES VOOR-ROTAREN.)	MEER MEE EENS	MEER MEE ONEENS	WEET NIET (INDIEN SPONTAAN GENOEMD)
--	----------------------------	------------------	--------------------	--

1	Het buitenlandbeleid van de Europese Unie zou onafhankelijk van het buitenlandse beleid van de Verenigde Staten gevoerd moeten worden.	1	2	3
2	De Europese Unie zou een gemeenschappelijk immigratiebeleid moeten voeren voor mensen van buiten de Europese Unie.	1	2	3

EB67.2 QA39 TREND MODIFIED

--

QA24	Zou u zeggen dat u heel erg optimistisch, tamelijk optimistisch, tamelijk pessimistisch of heel erg pessimistisch bent over de toekomst van de Europese Unie...?
------	--

(ENQ.: EEN ANTWOORD MOGELIJK)

Heel erg optimistisch	1
Tamelijk optimistisch	2
Tamelijk pessimistisch	3
Heel erg pessimistisch	4
WEET NIET (INDIEN SPONTAAN GENOEMD)	5

EB67.2 QA37

--

QA25	Europese eenwording heeft zich de afgelopen jaren op verschillende zaken geconcentreerd. Op welke zaken zouden de Europese instellingen de komende jaren de nadruk moeten leggen om de Europese Unie in de toekomst te versterken?
------	--

(ENQ.: TOON SCHERM – LEES OP – ROTEER – MAX. 3 ANTWOORDEN MOGELIJK)

De interne markt	1,
Cultuurbeleid	2,
Europees buitenlands beleid	3,
Europees defensie beleid	4,
Immigratie zaken	5,
Europees onderwijs beleid	6,
Milieu zaken	7,
Energie zaken	8,
Solidariteit met armere gebieden	9,
Wetenschappelijk onderzoek	10,
Sociale zaken	11,
Bestrijden van criminaliteit	12,
Geen van deze (ENQ.: INDIEN SPONTAAN GENOEMD)	13,
Anders (INDIEN SPONTAAN GENOEMD)	14,
WEET NIET (INDIEN SPONTAAN GENOEMD)	15,

EB67.2 QA41